

www.egitimbirsen.org.tr

KILIK KIYAFET ARAŞTIRMASI

KILIK KIYAFET ARAşTIRMASI

Ankara | 2016

Proje Yöneticisi

Atilla Olçum

Serkan Yurdakul

Araştırma ve Uygulama

A&G Araştırma

EĞİTİM-BİR-SEN
EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI

www.egitimbirsen.org.tr

EĞİTİM-BİR-SEN
EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI

www.egitimbirsen.org.tr

Eğitim-Bir-Sen Yayınları	:	65
Araştırma Dizisi	:	12
Sahibi	:	Eğitim-Bir-Sen Adına Ali YALÇIN Genel Başkan
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü	:	Şükrü KOLUKISA Genel Başkan Yardımcısı
Yayın Kurulu	:	Latif SELVİ Ramazan ÇAKIRCI Mithat SEVİN Şükrü KOLUKISA Hasan Yalçın YAYLA Atilla OLÇUM
Grafik Tasarım	:	Ertan Güldibi / 533 369 12 00
Baskı	:	Hermes Ofset / 0312 384 34 32
Baskı Tarihi - Adet	:	25.02.2016 / 3.000
ISBN	:	978-975-6153-68-0
Adres	:	Oğuzlar Mahallesi Av. Özdemir Özok Sokak No: 5 Balgat-Ankara/Türkiye
Tel	:	(0.312) 231 23 06
Bürocell	:	(0.533) 741 40 26
Faks	:	(0.312) 230 65 28
E-posta	:	egitimbirsen@egitimbirsen.org.tr

İÇİNDEKİLER

TABLolar	5
TAKDİM	9
SUNUŞ	11
BİRİNCİ BÖLÜM	
1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ, AMACI, HEDEFLERİ VE ÖNEMİ	19
1.1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ	19
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE HEDEFLERİ	19
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	19
İKİNCİ BÖLÜM	
2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	23
2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	23
2.3. VERİ TOPLANMASI VE ÇÖZÜMLENMESİ	23
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	
3. VERİ ANALİZİ VE BULGULAR	25
3.1. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNDEN HABERDARLIK	26
3.1. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNDEN HABERDARLIK	26
3.1.1. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNDEN HABERDARLIK (VELİLER)	27
3.1.2. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNDEN HABERDARLIK (ÖĞRENCİLER)	28
3.2. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNİ DOĞRU BULUYOR MU?	29
3.2. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNİ DOĞRU BULUYOR MU?	30
3.2.1. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNİ DOĞRU BULUYOR MU? (ÖĞRETMENLER)	30
3.2.2. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNİ DOĞRU BULUYOR MU? (VELİLER)	33
3.2.3. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNİ DOĞRU BULUYOR MU? (ÖĞRENCİLER)	35
3.3. NEDEN SERBEST KIYAFET OLMALI?	
SERBEST KIYAFET UYGULAMASINI DOĞRU BULMA NEDENLERİ NEDİR?	36
3.4. ZORUNLU KIYAFET UYGULAMASI NEDEN DOĞRU BULUNUYOR?	39
3.4.1. VELİLER NEDEN ZORUNLU KIYAFET UYGULAMASINI DOĞRU BULUYOR?	39
3.4.2. ÖĞRENCİLER NEDEN ZORUNLU KIYAFET UYGULAMASINI DOĞRU BULUYOR?	40
3.5. YÜRÜRLÜKTE OLAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİ İKLİM VE MEVSİM ŞARTLARINA UYGUN GİYİNMEYE İMKÂN VERİYOR MU?	41
3.5. YÜRÜRLÜKTE OLAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİ İKLİM VE MEVSİM ŞARTLARINA UYGUN GİYİNMEYE İMKÂN VERİYOR MU?	42
3.6. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞUNUN KALDIRILMASI ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİ EDER Mİ?	44
3.6. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞUNUN KALDIRILMASI ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİ EDER Mİ?	45
3.6.1. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞUNUN KALDIRILMASI ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİ EDER Mİ? (ÖĞRETMENLER)	45

3.6.2. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞUNUN KALDIRILMASI ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİ EDER Mİ? (VELİLER)	47
3.6.3. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞUNUN KALDIRILMASI ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİ EDER Mİ? (ÖĞRENCİLER)	49
3.7. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GETİRİLMESİ ÖĞRENCİ-ÖĞRETMEN ARASINDAKİ İLETİŞİMİ ARTTIRIR MI?	50
3.8. KILIK KIYAFETİ İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ – VELİ YA DA OKUL YÖNETİMİ İLE SORUNLA KARŞILAŞTI MI?	52
3.8. KILIK KIYAFETİ İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ – VELİ YA DA OKUL YÖNETİMİ İLE SORUNLA KARŞILAŞTI MI?	52
3.9. YÜRÜRLÜKTE OLAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNE UYUYOR MU?	53
3.9. YÜRÜRLÜKTE OLAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNE UYUYOR MU?	53
3.10. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GETİRİLMELİ Mİ?	56
3.10. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GETİRİLMELİ Mİ?	57
3.10.1. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GETİRİLMELİ Mİ? (ÖĞRETMENLER)	58
3.10.2. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GETİRİLMELİ Mİ? (VELİLER)	60
3.10.3. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GETİRİLMELİ Mİ? (ÖĞRENCİLER)	63
3.11. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GELMESİ HALİNDE ÖĞRETMENLER BUNU SUİSTİMAL EDER Mİ?	64
3.11. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GELMESİ HALİND ÖĞRETMENLER BUNU SUİSTİMAL EDER Mİ?	65
3.11.1. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GELMESİ HALİNDE ÖĞRETMENLER BUNU SUİSTİMAL EDER Mİ? (ÖĞRETMENLER)	65
3.11.2. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GELMESİ HALİNDE ÖĞRETMENLER BUNU SUİSTİMAL EDER Mİ? (VELİLER)	67
3.12. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞU ÖZGÜRLÜĞÜ KISITLAYICI MI?	69
3.12. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞU ÖZGÜRLÜĞÜ KISITLAYICI MI?	69
3.12.1. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞU ÖZGÜRLÜĞÜ KISITLAYICI MI? (ÖĞRETMENLER)	70
3.12.2. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞU ÖZGÜRLÜĞÜ KISITLAYICI MI? (VELİLER)	73
3.12.3. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞU ÖZGÜRLÜĞÜ KISITLAYICI MI? (ÖĞRENCİLER)	76
3.13. ZORUNLU KILIK KIYAFET UYGULAMASININ TEMEL HAK VE HÜRRİYETLER AÇISINDAN HAK İHLALİ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MU?	77
3.13. ZORUNLU KILIK KIYAFET UYGULAMASININ TEMEL HAK VE HÜRRİYETLER AÇISINDAN HAK İHLALİ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MU?	77
3.13.1. ZORUNLU KILIK KIYAFET UYGULAMASININ TEMEL HAK VE HÜRRİYETLER AÇISINDAN HAK İHLALİ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MU? (ÖĞRETMENLER)	78
3.13.2. ZORUNLU KILIK KIYAFET UYGULAMASININ TEMEL HAK VE HÜRRİYETLER AÇISINDAN HAK İHLALİ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MU? (VELİLER)	80
3.14. DEMOGRAFİK YAPI	82
3.14.1. GÖRÜŞÜLEN ÖĞRETMENLERİN DEMOGRAFİSİ	82
3.14.2. GÖRÜŞÜLEN VELİLERİN DEMOGRAFİSİ	83
3.14.3. GÖRÜŞÜLEN ÖĞRENCİLERİN DEMOGRAFİSİ	85

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ 89

ÖNERİLER 90

TABLÖLAR

Tablo 1:	Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğinden Veli ve Öğrencilerin haberdarlığı?	26
Tablo 2:	Velilerin cinsiyet dağılımına göre yönetmelikten haberdarlığı?	27
Tablo 3:	Velilerin yaş dağılımına göre yönetmelikten haberdarlığı?	27
Tablo 4:	Velilerin eğitim durumuna göre yönetmelikten haberdarlığı?	27
Tablo 5:	Velilerin coğrafi bölge dağılımına göre yönetmelikten haberdarlığı?	28
Tablo 6:	Öğrencilerin okudukları eğitim kademesine göre yönetmelikten haberdarlığı?	28
Tablo 7:	Öğrencilerin cinsiyet dağılımına göre yönetmelikten haberdarlığı?	29
Tablo 8:	Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği doğru bulunuyor mu?	30
Tablo 9:	Öğretmenlerin unvanlarına göre Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği doğru bulunuyor mu	31
Tablo 10:	Öğretmenlerin eğitim verdiği kademeye göre Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği doğru bulunuyor mu?	31
Tablo 11:	Öğretmenlerin cinsiyet dağılımına göre Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği doğru bulunuyor mu?	32
Tablo 12:	Öğretmenlerin yaş dağılımına göre Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği doğru bulunuyor mu?	32
Tablo 13:	Öğretmenlerin coğrafi bölge dağılımına göre Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği doğru bulunuyor mu?	32
Tablo 14:	Velilerin çocuklarının okuduğu eğitim kademesine göre Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği doğru bulunuyor mu?	33
Tablo 15:	Velilerin cinsiyet dağılımına göre Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği doğru bulunuyor mu?	34
Tablo 16:	Velilerin yaş dağılımına göre Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği doğru bulunuyor mu	34
Tablo 17:	Velilerin eğitim durumlarına göre Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği doğru bulunuyor mu?	34
Tablo 18:	Velilerin bölge dağılımına göre Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği doğru bulunuyor mu?	35
Tablo 19:	Öğrencilerdeki kıyafet yönetmeliğine göre Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği doğru bulunuyor mu?	35
Tablo 20:	Öğrencilerin okudukları eğitim kademesine göre Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği doğru bulunuyor mu?	35
Tablo 21:	Öğrencilerin cinsiyet dağılımına göre Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği doğru bulunuyor mu?	36
Tablo 22:	Öğretmenler serbest kıyafet uygulamasını neden doğru buluyor?	36
Tablo 23:	Öğretmenlerin unvanına göre serbest kıyafet uygulamasını doğru bulma nedenleri?	37
Tablo 24:	Öğretmenlerin eğitim verdiği kademeye göre serbest kıyafet uygulamasını doğru bulma nedenleri?	38
Tablo 25:	Öğretmenlerin cinsiyet dağılımına göre serbest kıyafet uygulamasını doğru bulma nedenleri?	38
Tablo 26:	Öğretmenlerin yaş dağılımına göre serbest kıyafet uygulamasını doğru bulma nedenleri?	39
Tablo 27:	Veliler zorunlu kıyafet uygulamasını neden doğru buluyor?	40
Tablo 28:	Öğrenciler zorunlu kıyafet uygulamasını neden doğru buluyor?	41
Tablo 29:	Yürürlükte olan kılık kıyafet yönetmeliği iklim ve mevsim şartlarına uygun giyinmeye imkan veriyor mu?	42
Tablo 30:	Öğretmenlerin zorunlu kılık kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre mevsim şartlarına uygunluk?	42
Tablo 31:	Öğretmenlerin eğitim verdiği kademeye göre serbest kıyafet uygulaması mevsim şartlarına göre giyinmeye imkan sağlıyor mu?	43
Tablo 32:	Öğretmenlerin cinsiyet dağılımına göre serbest kıyafet uygulaması mevsim şartlarına göre giyinmeye imkan sağlıyor mu?	43

Tablo 33:	Öğretmenlerin yaş dağılımına göre serbest kıyafet uygulaması mevsim şartlarına göre giyinmeye imkan sağlıyor mu?	43
Tablo 34:	Öğretmenlerin coğrafi bölge dağılımına göre serbest kıyafet uygulaması mevsim şartlarına göre giyinmeye imkan sağlıyor mu?	44
Tablo 35:	Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrenci başarısına etkisi?	45
Tablo 36:	Öğretmenlerin zorunlu kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrenci başarısına etkisi?	45
Tablo 37:	Öğretmenlerin unvanına göre kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrenci başarısına etkisi?	46
Tablo 38:	Öğretmenlerin eğitim verdiği kademeye göre kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrenci başarısına etkisi?	46
Tablo 39:	Öğretmenlerin cinsiyet dağılımına göre kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrenci başarısına etkisi?	46
Tablo 40:	Öğretmenlerin yaş dağılımına göre kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrenci başarısına etkisi?	47
Tablo 41:	Velilerin zorunlu kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrenci başarısına etkisi?	47
Tablo 42:	Velilerin cinsiyet dağılımına göre kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrenci başarısına etkisi?	47
Tablo 43:	Velilerin yaş dağılımına göre kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrenci başarısına etkisi?	48
Tablo 44:	Velilerin eğitim dağılımına göre kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrenci başarısına etkisi?	48
Tablo 45:	Velilerin çocuğunun okuduğu eğitim kademesine göre kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrenci başarısına etkisi?	48
Tablo 46:	Öğrencilerin zorunlu kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrenci başarısına etkisi?	49
Tablo 47:	Öğrencilerin okudukları eğitim kademesine göre kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrenci başarısına etkisi?	49
Tablo 48:	Öğrencilerin cinsiyet dağılımına göre kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrenci başarısına etkisi?	50
Tablo 49:	Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi öğrenci-öğretmen arasındaki iletişimi artırır mı?	50
Tablo 50:	Öğrencilerin zorunlu kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre kılık kıyafet serbestliği getirilmesi öğrenci-öğretmen arasındaki iletişimi artırır mı?	51
Tablo 51:	Öğrencilerin okudukları eğitim kademesine göre kılık kıyafet serbestliği getirilmesi öğrenci-öğretmen arasındaki iletişimi artırır mı?	51
Tablo 52:	Öğrencilerin cinsiyet dağılımına göre kılık kıyafet serbestliği getirilmesi öğrenci-öğretmen arasındaki iletişimi artırır mı?	52
Tablo 53:	Öğretmenler kılık kıyafet ile ilgili öğrenci-veli ya da okul yönetimi ile sorunla karşılaştı mı?	52
Tablo 54:	Veliler çocuğunun Öğretmeninin kılık kıyafeti ile ilgili herhangi bir sorunla karşılaştı mı?	53
Tablo 55:	Öğretmenler halen yürürlükte olan kılık kıyafet yönetmeliğine uyuyor mu?	53
Tablo 56:	Öğretmenlerin zorunlu kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre halen yürürlükte olan kılık kıyafet yönetmeliğine uyma durumları?	54
Tablo 57:	Öğretmenlerin unvanına göre halen yürürlükte olan kılık kıyafet yönetmeliğine uyma durumları?	54
Tablo 58:	Öğretmenlerin eğitim verdiği kademeye göre halen yürürlükte olan kılık kıyafet yönetmeliğine uyma durumları?	55
Tablo 59:	Öğretmenlerin cinsiyet dağılımına göre halen yürürlükte olan kılık kıyafet yönetmeliğine uyma durumları?	55
Tablo 60:	Öğretmenlerin yaş dağılımına göre halen yürürlükte olan kılık kıyafet yönetmeliğine uyma durumları?	56
Tablo 61:	Öğretmenlerin coğrafi bölge dağılımına göre halen yürürlükte olan kılık kıyafet yönetmeliğine uyma durumları?	56
Tablo 62:	Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	57
Tablo 63:	Öğretmenlerin zorunlu kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	58
Tablo 64:	Öğretmenlerin unvanına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	58
Tablo 65:	Öğretmenlerin eğitim verdiği kademeye göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	59
Tablo 66:	Öğretmenlerin cinsiyet dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	59
Tablo 67:	Öğretmenlerin yaş dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	60

Tablo 68:	Öğretmenlerin coğrafi bölge dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	60
Tablo 69:	Velilerin zorunlu kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	60
Tablo 70:	Velilerin cinsiyet dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	61
Tablo 71:	Velilerin yaş dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	61
Tablo 72:	Velilerin eğitim durumlarına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	61
Tablo 73:	Velilerin çocuğunun okuduğu eğitim kademesi dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	62
Tablo 74:	Velilerin coğrafi bölge dağılımına öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	62
Tablo 75:	Öğrencilerin zorunlu kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	63
Tablo 76:	Öğrencilerin okudukları eğitim kademesine göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	63
Tablo 77:	Öğrencilerin cinsiyet dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	63
Tablo 78:	Öğrencilerin öğretmenlere serbest kıyafet uygulaması getirilmesinin öğrenci başarısına etkisi dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?	64
Tablo 79:	Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi halinde öğretmenler bunu suistimal eder mi?	65
Tablo 80:	Öğretmenlerin zorunlu kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi halinde öğretmenler bunu suistimal eder mi?	65
Tablo 81:	Öğretmenlerin kılık kıyafet serbestliği isteyip-istememe durumlarına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi halinde öğretmenler bunu suistimal eder mi?	66
Tablo 82:	Öğretmenlerin cinsiyet dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi halinde öğretmenler bunu suistimal eder mi?	66
Tablo 83:	Öğretmenlerin yaş dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi halinde öğretmenler bunu suistimal eder mi?	66
Tablo 84:	Öğretmenlerin coğrafi bölge dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi halinde öğretmenler bunu suistimal eder mi?	67
Tablo 85:	Velilerin zorunlu kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi halinde öğretmenler bunu suistimal eder mi?	67
Tablo 86:	Velilerin öğretmenler için kılık kıyafet serbestliği isteyip-istememe dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi halinde öğretmenler bunu suistimal eder mi?	68
Tablo 87:	Velilerin cinsiyet dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi halinde öğretmenler bunu suistimal eder mi?	68
Tablo 88:	Velilerin yaş dağılımına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi halinde öğretmenler bunu suistimal eder mi?	68
Tablo 89:	Velilerin eğitim durumlarına göre öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi halinde öğretmenler bunu suistimal eder mi?	68
Tablo 90:	Öğretmenlere uygulanan kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?..	69
Tablo 91:	Öğretmenlerin zorunlu kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	70
Tablo 92:	Öğretmenlerin kılık kıyafet serbestliği isteyip-istememe durumlarına göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	70
Tablo 93:	Öğretmenlerin unvanlarına göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	71
Tablo 94:	Öğretmenlerin eğitim verdiği kademeye göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	72
Tablo 95:	Öğretmenlerin cinsiyet dağılımına göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	72
Tablo 96:	Öğretmenlerin yaş dağılımına göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	72
Tablo 97:	Öğretmenlerin coğrafi bölge dağılımına göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	73
Tablo 98:	Velilerin zorunlu kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	73
Tablo 99:	Velilerin öğretmenler için kılık kıyafet serbestliği isteyip-istememe dağılımına göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	73

Tablo 100:	Velilerin cinsiyet dağılımına göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	74
Tablo 101:	Velilerin yaş dağılımına göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	74
Tablo 102:	Velilerin eğitim durumlarına göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	74
Tablo 103:	Velilerin coğrafi bölge dağılımına göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	75
Tablo 104:	Velilerin çocuğunun okuduğu eğitim kademesine göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	75
Tablo 105:	Öğrencilerin zorunlu kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	76
Tablo 106:	Öğrencilerin öğretmenler için kılık kıyafet serbestliği isteyip-istememe dağılımına göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	76
Tablo 107:	Öğrencilerin okudukları eğitim kademesine göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	76
Tablo 108:	Öğrencilerin cinsiyet dağılımına göre öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğu özgürlüğü kısıtlayıcı mı?	77
Tablo 109:	Zorunlu kılık kıyafet uygulamasının temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğu düşünülüyor mu?	77
Tablo 110:	Öğretmenlerin zorunlu kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre zorunlu kılık kıyafet uygulamasının temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğu düşünülüyor mu?	78
Tablo 111:	Öğretmenlerin kılık kıyafet serbestliği isteyip-istememe durumlarına göre zorunlu kılık kıyafet uygulamasının temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğu düşünülüyor mu?	78
Tablo 112:	Öğretmenlerin unvanına göre zorunlu kılık kıyafet uygulamasının temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğu düşünülüyor mu?	79
Tablo 113:	Öğretmenlerin cinsiyet dağılımına göre zorunlu kılık kıyafet uygulamasının temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğu düşünülüyor mu?	79
Tablo 114:	Öğretmenlerin yaş dağılımına göre zorunlu kılık kıyafet uygulamasının temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğu düşünülüyor mu?	79
Tablo 115:	Öğretmenlerin coğrafi bölge dağılımına göre zorunlu kılık kıyafet uygulamasının temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğu düşünülüyor mu?	80
Tablo 116:	Velilerin öğretmenlere uygulanan zorunlu kıyafet uygulamasını doğru bulma-bulmama dağılımına göre zorunlu kılık kıyafet uygulamasının temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğu düşünülüyor mu?	80
Tablo 117:	Velilerin öğretmenler için kılık kıyafet serbestliği isteyip-istememe durumlarına göre zorunlu kılık kıyafet uygulamasının temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğu düşünülüyor mu?	80
Tablo 118:	Velilerin cinsiyet dağılımına göre zorunlu kılık kıyafet uygulamasının temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğu düşünülüyor mu?	81
Tablo 119:	Velilerin yaş dağılımına göre zorunlu kılık kıyafet uygulamasının temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğu düşünülüyor mu?	81
Tablo 120:	Velilerin eğitim durumlarına göre zorunlu kılık kıyafet uygulamasının temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğu düşünülüyor mu?	81
Tablo 121:	Görüşülen Öğretmenlerin demografisi?	82
Tablo 122:	Görüşülen Velilerin demografisi?	83
Tablo 123:	Görüşülen Öğrencilerin demografisi?	85

TAKDİM

Bir ülkenin güçlü ve insanların mutlu olması, devlet-millet ilişkisinin rahat sürmesine bağlıdır. Kişi hak ve hürriyetlerini baskı altına alan hiçbir sınırlamaya gitmemek, hele kılık ve kıyafet yasağı gibi anlaşılması güç, her hâlükârda verimi, başarıyı azaltan uygulamalardan vazgeçmek gerektiği tartışmaya bile gerek bırakmayacak bir gerçektir. Dahası bu tartışmalarla geçen vakitler gülünç gerekçelerle heba edilmiş vakitlerdir; özü bırakıp kabukla uğraşmaktır.

Giydiğimiz kıyafet psikolojimizle, kendimizi nasıl hissettiğimizle, nasıl hissettirmek isteyişimizle doğrudan ilgilidir. Kıyafet, asli ihtiyaç olmasının yanında kültürel, etnolojik ve sosyolojik göstergedir. Bu açıdan bakıldığında, meselenin sorun edilecek bir tarafı görülmez, görülmemelidir. Her toplumun, toplum içinde her insanın bir kıyafet anlayışı vardır. Genel kabul gören ana tarz, toplumun sosyolojik, kültürel işleyişi içinde kendiliğinden oluşur. Kim kendini nerede, nasıl ve hangi kıyafetle rahat hissedecekse öyle giyinir. Fabrikalar, hastaneler, maden ocakları, askerlik gibi kimi spesifik alanlarda yapılan işin mahiyeti gereği belli giyim formları (forma-üniforma) zorunlu olsa da, bu sınırlamaları hayatın özgürce aktığı, akması gereken sivil alanlarda da uygulamaya çalışmak toplumun düşünsel, psikolojik gelişmesini engeller.

Özellikle insan yetiştirmeyi amaçlayan eğitim kurumlarında, insanları belli kıyafetlere mahkûm ve mecbur etmek son derece yanlıştır. Bu tarz uygulamalar, toplumu tek tipleştirmekten, insanı belli kalıplara sokma arzusunun dayatmaya dönüşmesinden başka bir şey değildir. Her türlü gelişmeyi engelleyen tek tipçi dayatmaların tersine, çeşitliliği içinde toplumu zenginleştirmek gerekir. Sivil hayatı bir fabrikanın üretim bandı veya bir kışla, insanları da emir ve komutanıza amade varlıklar olarak göremezsiniz. Bu yapılanmalar hayatı daraltır, katılaştırır. En rahat ve sembolik olarak görsel biçimlendirmelerde gözlenen donma, sanattan düşünceye, bilime, eğitime kadar hayatın her alanına sirayet ederek varoluş canlılığını, coşkusunu felç eder. Farklı düşünme ve çoklu seçenek yeteneğini zayıflatır. Özellikle bilgi ve insanla uğraşan, erdem ve değerleri öne çıkaran kurumlarda bu tarz anlayışlar, yapılan işin doğasıyla çelişen bir durumdur. Niçin? Bir yandan çocuklarımıza özgür ve kendine güvenen, erdemli, yetenekli insanlar olmayı öğretme amacı güdeceğiz, diğer yandan eğitimin içeriği, biçimi, yöntemi olarak vesayetçi, tek tipçi modeli yaşayacak, yaşatacağız. Bu çelişki, en iyimser yaklaşımla bulanık, kafası karışık kişilikler üretir.

İnsanların giyim kuşamına, saçına, sakalına, başörtüsüne takılıp kalmak, koyu, kör bir şekilcilikle esası görmemek demektir. Bu bunalımlar esası kaybettirdi, asıl meseleden uzaklaştırdı. Başarıyı şekilcilikle elde etmek isteyenler, insanlara bunalımdan başka bir şey kazandırmadı. Şöyle ya da böyle görünmeyle çağdaş olunacağı zehabına kapılanlar ilimde, sanatta, siyasette geri kalışımızın zeminini hazırladılar. Kaldı ki sadece psikolojik rahatlama duygusuyla değil, insan, inancının gereğine uygun olarak da istediği gibi giyinir, giyinmelidir. Bu anlayışa ancak saygı duyulur. Kimlik yansıtıcı özelliğiyle bile olsa insan kendi kıyafetiyle katıldığı topluma daha çok katkı verir. İnsanın kendini gizlemeye zorlayan her durumda anksiyete oluşur. Kendini rahat hissedemeyen insan, kendini rahat ifade edemez, rahat çalışamaz, verimli olamaz. O nedenle biz, öncelikle hadiseye en temel kişi hak ve özgürlükleri noktasından bakıyoruz.

İnsanları şu ya da bu kıyafeti giymeye zorlamanın hiçbir anlaşılır yanı yoktur. Bu, en hafif ifadeyle, başkasına saygı ve güven duymamak; başkasına mahkûm, esir, parya muamelesi yapmaktır. Hangi gerekçeyle olursa olsun, hiçbir hukuk toplumunda hiç kimsenin buna hakkı olamaz. Sınırlayıcı tutumlar, kişi hak ve hürriyetine saldıdır, insanı taciz etmektir. Bir başkasının kıyafetini yadırgayabilirsiniz, onu ahlâksızca da bulabilirsiniz. Ama asıl ahlâksızlık, bir başkasını istemediği bir şekilde var olmaya ve görünmeye zorlamaktır. Üstelik zorladığınız, mecbur ettiğiniz kendi ideolojinizse ahlâksızlık daha da şedit olur.

Biz insanımıza güvenen, yasalardan yana, yasaklara karşı, hak ve özgürlükler için mücadeleyi başat değer bilen sendika olarak ta başından beri duruşumuzu serbest kıyafetten yana koyduk. 28 Şubat ve etkisinin sürdüğü dönemlerde, bütün baskı ve şiddete karşı koyarak, insanımızın gasp edilen haklarını elde etmesi için yoğun mücadele verdik. “411 El Kaosa Kalktı” faşist ve darbeci müsamahasızlığa karşı süren mücadelemiz, bugün sadece okullarımızda değil, bütün kamu kurumlarında bu saçma yasağın kalkmasıyla sonuçlandı. Toplumun hayrını, huzurunu düşünmedikleri tescillenmiş olan karanlık mahfillerin saldıkları korkunun tersine kaos değil, barış oldu. Bu toplumun içinde husumet ve huzursuzluk, ancak yasaklardan beslenir, beslenmiştir. İnsanımız yasaksız, baskısız ortamlarda ancak sevgi, anlayış, dayanışma, kardeşlik çoğaltmış, paylaşmıştır. Bugün bütün farklılıklarımızı zenginliğe dönüştürmenin coşkulu huzurunu hep birlikte yaşıyoruz. Bu anlayışla başlattığımız “Özgürlük İçin 10 Milyon İmza” kampanyasıyla kısa zamanda ulaşılan 12 milyon 300 bin imzayı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımıza ileterek sorunun çözüme kavuşturulmasını sağladık.

Eğitim-Bir-Sen olarak, aynı tutarlılıkla, Genel Yönetim Kurulumuzun 15 Mart 2013 tarih ve 197 sayılı, kamu görevlilerinin serbest kıyafet uygulaması başlatması kararını eylem olarak uygulamayı, yasal düzenleme yapılıncaya kadar sürdüreceğiz.

İmza kampanyamız en kapsamlı, en geniş katılımlı anket olmanın ötesinde referandum niteliğindeydi. Bu kez de öğretmen, öğrenci ve velilerimiz arasında bir anket çalışması yaptık. Anketten çıkan sonuç, toplumda bu meselelerin aşıldığını göstermektedir. Bağımsız bir anket kuruluşuna yaptırdığımız araştırma, Ocak 2016’da, 7 coğrafi bölgede, 31 ilde 3 bin 12 öğretmen, bin 563 veli, 8. sınıf ve üzeri bin 480 öğrenci ile yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Gördük ki, her 100 öğretmenin 58’i, yönetici kademesindeki her 100 öğretmenin 52’si zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğini doğru bulmamaktadır. Bu anket ve raporda daha sağlıklı, gerçekçi düşünme ve analize imkân sunan ayrıntılı veriler bulacaksınız.

Çalışmalarını gerçekçi veri ve araştırmalara dayandırarak sürdüren Eğitim-Bir-Sen’in bu eseri de içerik ve niteliği bakımından, eğitim sistemimizin her kademesinde bulunan herkes için referans kaynak niteliğindedir.

Hayırlara vesile olması temennisiyle, çalışmada emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Ali YALÇIN

Eğitim-Bir-Sen ve Memur-Sen
Genel Başkanı

SUNUŞ

İleri, yüksek idealleri olan hiçbir toplumda görülmeyecek içerik ve tonla tartışmaya bile gerek duyulmayacak meseleler, ülke ve millet olarak bizi fazlasıyla meşgul etmiştir. Kılık ve kıyafet mevzuu bunların başında gelmektedir. Sembolik değeri bakımından bu meseleyi tartışmaların odağına koyan asıl sebep, ülke ve millet yararına daha iyiyi, güzeli amaçlamak değil, devletin güç ve ağırlığını istismar ederek kılık kıyafet üzerinden sürdürülen ideolojik değiştirme ve dönüştürme çabası olmuştur.

Kıyafet, kültürün maddi unsuru olarak hayatın doğal, kendi seyrinde akışı, gelişimi ile oluşmalı, değişmelidir. Yakın geçmişimizde acı, buruk hatıralarla yaşadığımız gibi, bu ve benzer konuları toplumsal huzursuzluğa kaynak oluşturacak ölçüde büyütmenin akılla izah edilir bir tarafı yoktur. Bu tarz zorlama, yapay, üretilmiş sıkıntılar toplum psikolojisini olumsuz etkilemiş, asıl olana yoğunlaşması gereken ilgiyi azaltmış, verimliliği düşürmüştür.

Geleneksel anlayış ve toplumsal alışkanlıklar içinde giyim tarzını, hazır veriler olarak buluruz. İnsan, psikolojisine, görev ve sorumluluğuna, yaptığı işe göre kendisini nasıl rahat hissedecekse öyle giyinmelidir. Sadece yasaklar ve sınırlamalar için ihdas edilen yönetmelikler, tek tipleştirici karakteriyle kültürel çeşitliliği ortadan kaldırmış, toplumu ideolojik mühendisliklerle cendereye sokarak biçimlendirmeyi amaçlamıştır. İnanç ve kültür değerlerimizi değiştirmeyi amaçlayan mühendisliğe karşı sürdürülen mücadeleler, benzer şekilde semboller ve biçimler üzerinden bir kimlik ve değerler savunmasına dönüşmek durumundaydı, öyle de oldu. İnanç ve özgürlük bu milletin karakteridir. Millet karakterine uygun olgunlukta giyinmeyi de bilir. Bu yönüyle de mesele devlet ve millet bütünlüşmesiyle ilgilidir.

Devlet, bireyin hak ve özgürlüklerini hukukla teminat altına alma yükümlülüğü olan en üst siyasi organizasyondur; insanların giyim kuşamına varıncaya kadar her şeyi belirleyen baskı aygıtı değildir, olmamalıdır. Halkının kültürel dinamiklerine güvenen yönetimler, amaca ve esasa odaklanır, bu yanlış uygulamalara tevessül etmezler. Vatandaşını biçimlendirmenin dışına çıkarak var olma seçim ve iradesini, varlığını şekillendirme esasına dayandıran sisteme tehdit olarak değerlendiren yaklaşım, güvensizlik, verimsizlik ve çatışma ortamının zeminini hazırlamıştır. Son olarak 28 Şubat sürecinde ‘kamusal alan’ gerekçesiyle okullarda ve resmi dairelerde kıyafet özgürlüğünü ortadan kaldıran uygulamalar, büyük sıkıntılara yol açmıştır. Başörtüsü gerekçesiyle eğitimleri engellenen öğrencilerimiz devlet eliyle taciz edilmiş, okuldan atılmış, istikballeriyle oynanmıştır. Yine başörtüsü sebebiyle işlerine son verilen kamu çalışanlarımızın mağduriyetleri katlanılır gibi değil. Zulmün sadece bununla sınırlı kalmayıp ekonomiden sanata, siyasete kadar sirayet etmesi, kıyafet, özellikle başörtü üzerinden sürdürülen yıldırma ve kuşatma hareketinin karanlık bağlantıları adına ibretliktir. Oysa milletçe istenen yasaklı değil, yasalı bir toplum olmamızdır.

Uygulamaların akli, insani, reel, vicdani, yasal ve meşru dayanak ve gerekçesi yoktur. Yasaklarla, baskılarla toplumu hizaya sokmak isteyenlerin de esasen yasa ve meşruiyet kaygıları yoktur, olmamıştır. Bu açıdan sorun, esasen Türkiye’nin yasa dışı, özgür, hak ve hukuka dayalı bir ülke olması sorunudur. Bilinsin ki, bugün bilinçli şekilde serbest kıyafete karşı çıkanların şuuraltılarında Türkiye’nin özgürlük yürüyüşünü ve atılım gücünü durdurmak vardır.

Saf niyetlerle serbestliğe karşı veya çekimser olanların büyük bir kısmının, neredeyse bir yüzyıla varan uygulamaların alışkanlığa dönüşmüş kabul ve kalıpların kendiliğinden etkisiyle böyle bir algı içinde olduğu açıktır. En olağan dışı bir uygulama bile sürekli tekrarlandığında normalleşir, normal algılanır. İnsan var olmak, hayatta kalmak için en zor olanı bile aklileştiriyor, bir süre sonra da alışkanlığa dönüştürüyor.

Saygı duymanın ötesinde kişi hak ve özgürlüklerini önemseyen, bunun mücadelesini veren bir sendika olarak, kamu görevlileri için serbest kıyafetten yanayız. Bu amaçla, birçok eylem ve etkinlik düzenledik. Mücadelemiz sonucunda, kamuda çalışan kadınlara yönelik başörtüsü yasağı kaldırılırken, erkek kamu görevlilerinin kılık ve kıyafetine ilişkin düzenlemenin de değiştirilmesi için çabamız devam etmektedir.

Bu konuda, öğretmen, öğrenci ve velilerin görüşünü öğrenmek amacıyla bir anket yaptık. Ankette, öğretmenlerin yüzde 62,4'ünün kılık ve kıyafet yönetmeliği konusunda serbestlik talebinde bulunması önemlidir. Özgür düşünme ve algılama alanımızı sınırladığı tartışmasız olan onlarca yıllık uygulama sonrasında böyle bir oranın çıkması çarpıcı bir sonuçtur. Bunca dayatmaya, zorlamaya, mecburiyete, disiplin cezalarına, işten, okuldan atılmalara rağmen insanımız kişilik ve özgürlük anlayışını engellenmez bir değer olarak muhafaza etmiştir.

Devlete, insanımızın son derece insani, haklı talebi karşısında, artık ilkel ve saçma olduğu tartışmasız olan tek tipleştirme yanlışını terk etme çağrımızı yineliyoruz. Bir yanlışa resmi bir kılıf giydirilince o doğru olmaz. Bir keyfilik resmi görünümle anlamlı olmaz. Biz, neredeyse kuruluşumuzdan bu yana, daha rahat, özgün, verimli, başarılı bir eğitim ve çalışma ortamı oluşturmak adına bu yanlışlığa dikkat çektik, karşı çıktık. Başörtüsü yasağının kalkmasıyla bu sorunun büyük kısmı çözüldü. Çözüm, herkeste bir rahatlama duygusu oluşturdu. Şimdi aynı yasaksız uygulamayı başta okullarımız, öğrenci ve öğretmenlerimiz olmak üzere bütün kamu görevlilerine teşmil etme zamanıdır.

Yaptığımız bu anket, sizleri bu ve benzeri düşüncelerden çok daha fazlasına sevk edebilecek nitelikte kaynak veriler içermesi bakımından son derece önemlidir. Olabildiğince sağlıklı şartlarda gerçekleştirmeye özen gösterdiğimiz anketimiz üzerine, tarafımızdan yapılan analiz ve öneriler, elbette sizlerin de katkı ve yorumlarıyla zenginleşecektir.

Eğitim faaliyetini, yasaksız ortamda daha rahat sürdüreceğimiz günlerin gelmesi dileğiyle...

Atilla OLÇUM

Eğitim-Bir-Sen

Genel Başkan Yardımcısı

GİRİŞ

Devletçi modernleşme projesinin hedefleri arasında her zaman önemli bir yer tutan ve simgesel bir odak noktasına dönüşen bireylerin kılık ve kıyafeti konusu, Türkiye'nin yakın siyasi tarihinde üst yapı kurumları eliyle ve hukuki düzenlemelerle kısa dönemde toplumsal ve siyasal hayatı dönüştürmeye yönelik girişimlerle ciddi bir sorun haline getirilmiştir.

Hakkında yasaklayıcı bir kanuni düzenlemenin bulunmadığı bir tercih veya davranışın, insanların, özelde kamu görevlilerinin kamu hizmetinin ifası sırasında üzerlerinde bulunan kılık ve kıyafetin hiçbir meşru ve hukuki kısıtlamaya tabi tutulamayacağı açıktır. Yürürlükte olan kanunların hiçbirinde, toplumda cari herhangi giyim tarzının yasak olduğuna, suç teşkil ettiğine veya cezalandırılması gerektiğine ilişkin tek satırlık bir düzenleme bulunmamaktadır. Cumhuriyetin hiçbir döneminde de bu yönde bir düzenleme yapılmamıştır. Esasen, kamu görevlilerinin neyi giyip, neyi giymeyeceklerine, bedenlerinin bir bölümünü nasıl örteceklerine ya da açacaklarına ilişkin bir düzenleme yapmanın, genel ahlak kuralları dışında, hiçbir akli, mantıki, hukuki ve dolayısıyla meşru bir gerekçesi olamaz.

Kamu yönetimi, her devletin yaptığı gibi, kamu personelinin özlük haklarına ve çalışma şartlarına yönelik düzenlemeler yapabilme kudreti ve hakkına sahiptir. Ancak bu nitelikteki düzenlemeler yapılırken, çalışanların sahip oldukları evrensel temel hak ve hürriyetlerinin özüne dokunulamaz, zarar verilemez. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 70. maddesinde, *"Her Türk kamu hizmetine girme hakkına sahiptir. Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiç bir ayırım gözetilemez"* hükmü yer almaktadır. Kamu hizmetine girmede ehliyet ve liyakat gibi görevin gerektirdiği nesnel şartlardan başka din, dil, ırk, mezhep, cinsiyet, siyasi görüş ya da felsefi inanç farkı gözetilmemesi, hem devletin tüm inanç ve ideoloji grupları karşısında tarafsız olması yükümlülüğünün hem de hukuk devleti ilkesinin bir gereğidir.

Kamu görevlilerinin kılık ve kıyafetleri konusundaki temel düzenleme, 12 Eylül darbecilerinin iktidarda olduğu dönemde çıkarılan "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin Kılık ve Kıyafetine Dair Yönetmelik"te yer almaktadır. Darbenin gerçekleştiği 12 Eylül 1980'den, 6 Aralık 1983 tarihine kadar geçen süre, Millî Güvenlik Konseyi dönemi olarak adlandırılmaktadır. Birçok antidemokratik düzenlemeyle kamu yönetim sistemi, bu dönemde adeta yeniden inşa edilmiştir. Anılan yönetmelikte, kamuda görev yapan erkekler ve kadınlar için zamanın ruhuna, özgürlükçü ve demokratik standartlara yakışmayacak kısıtlamalar getirilmiştir. Memur-Sen ve bağlı sendikalar tarafından verilen mücadele sonucu, 8 Ekim 2013 tarihinde gerçekleştirilen değişiklikle, kanunsuz bir şekilde kadın memurlara yönelik yürütülen ötekileştirici ve ayrımcı başörtüsü yasağı sona erdirilmiştir. Ancak diğer yasak ve zorlama hükümleri halen varlığını korumaktadır.

Ceza hukukundaki "Kanunsuz suç ve ceza olmaz" ilkesi, hiç kimsenin kanunlarda suç olarak tanımlanmayan bir eylemi veya davranışı keyfince suç sayamayacağı; bunun için kendine göre bir ceza öngöremeyeceği anlamına gelmektedir. Dolayısıyla kamu personelinin kılık ve kıyafetine yönelik yasaklayıcı bakış açısı ve tutum; ceza hukukunun temeli olan "kanunilik" ilkesine bütünüyle aykırı düşmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan kadın ve erkeklerin kılık ve kıyafetlerinin nasıl olması gerektiğini düzenleyen mevcut mevzuat, özgürlükçü değildir; Anayasa'ya, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere ve evrensel hukuk normlarına aykırıdır. Temel hak ve özgürlüklere ilişkin sınırlayıcı, ayrımcı ve yasakçı hükümler içeren bu düzenleme, çalışma hak ve hürriyetini ihlal etmektedir. Türkiye, Avrupa Birliği'ne üye olmaya çalışan ve 2005 yılından bu yana tam üyelik müzakerelerini sürdüren bir ülkedir. Avrupa Birliği'ne üye 28 ülkede (Fransa hariç), kamu görevlilerine yönelik kılık ve kıyafet zorunluluğunun bulunmadığını, bu alanda serbestliğin esas olduğunu hatırlatmakta yarar vardır.

Durum böyle iken, kamu görevlilerinin kıyafetlerine ve tercihlerine yönelik dayatma, baskı ve yasaklamanın, onları zorla kalıba sokmanın, tek tipleştirmenin temelinde, jakoben bir azınlığın topluma şekil verme projesinden azade olmadığı hatta bu projenin başat unsuru olduğu düşüncesine dayanan fiili ve zorbaca bir tutumun yattığı; hiçbir meşru ve normatif ilke ya da kuralın bulunmadığı anlaşılıyor. Kısacası yasak ve tek tipleştirmeye yönelik hükümler, bu noktadaki keyfilik ve dayatmanın zaman içinde fiili bir duruma dönüşmesinden ibarettir.

Kamu gücü veya herhangi bir otorite, insanların kılık ve kıyafet tercihlerine karışmalı mıdır? Devletin, benimsenmesi ve giyilmesi gereken kılık ve kıyafet biçimleri konusunda belirli bir standardı, tercihi veya önermesi bulunmalı mıdır? Hele hele bu konularda herhangi bir dayatmada bulunma, cezai müeyyide uygulama, öngörülen yükümlülüklerle uyulmaması halinde kişileri kamu haklarından veya temel hizmetlerden mahrum etme gibi bir tasarrufu olabilir mi? Zihinleri kuşatan ideolojik kalıplardan ve ön yargılardan tamamen arındırılmış, özgür bir irade ile bu sorulara cevap aranması halinde verilecek karşılık "hayır" olacaktır. Her şeyden önce bunlara "evet" cevabının verilmesini haklı ve normal gösterecek bir mantıklı izah çerçevesi ve gerekçe gösterilemeyecektir.

İşte bu cevabın toplum nezdinde aranması noktasında bugüne kadar eksik kalan hususu Eğitim-Bir-Sen olarak araştırmayı, hizmet sendikacılığı anlayışımızın bir gereği bildik. Diğer bir ifadeyle, toplum kesimlerinin kendi bireysel özgürlük alanlarına yönelik kılık ve kıyafet dayatmasına karşı gösterdikleri haklı tepkinin, kamu görevlilerine kamu işverenince dayatılan kılık ve kıyafet zorlamalarına karşı toplum vicdanında ve düşüncesinde ne oranda yer ettiğini araştırma gereği duyduk.

3 bin 12 öğretmen ve bin 480 öğrenci ile okullarında; bin 563 veli ile hanelerinde; toplam 6 bin 55 kişiyle yüz yüze görüşme metoduyla gerçekleştirilen araştırmada elde edilen bazı sonuçlara göre, Türkiye genelinde öğretmenlerin yüzde 62,8'i, yönetici kademesindeki öğretmenlerin yüzde 58,3'ü, öğretmenlere kılık ve kıyafet serbestliği getirilmesi gerektiğini; 'fikirim yok' diyenler dikkate alınmadığında, öğretmenlerin yüzde 57,3'ü, velilerin yüzde 54,1'i, kılık ve kıyafet serbestliğinin getirilmesi halinde öğretmenlerin bunu suistimal etmeyeceğini; öğretmenlerin yüzde 30,6'sı serbest kıyafet uygulamasının öğretmenlerin kendine olan güvenini artıracığını, yüzde 22,9 ile derslere konsantrasyonun, yüzde 20,9 ile motivasyonun, yüzde 11,4 ile ders başarısının artacağını; öğretmenlerin yüzde 34,8'i yürürlükte olan kılık ve kıyafet uygulamasının iklim ve mevsim şartlarına uygun giyinmeye imkân sağlamadığını; yüzde 54,7'si öğretmenlere uygulanan kılık ve kıyafet zorunluluğunun özgürlüğü kısıtladığını; öğretmenlerin yüzde 48,2'si uygulanan kılık ve kıyafet yönetmeliğinin temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğunu, yönetmeliği yanlış bulan öğretmenlerin yüzde 25,4'ü kılık ve kıyafet yönetmeliğine uymadıklarını ifade etmişlerdir.

Özetle, bu çalışma sonucunda görülmektedir ki, öğretmenler, yöneticiler, öğrenciler ve veliler, bir kamu görevlisi olarak öğretmenlerin kılık ve kıyafet zorlamasına tabi tutulmasını hukukilik boyutunun ötesinde kamu hizmetinin niteliğiyle ilgili görmemekte, aksine kamu hizmetinin niteliğini engelleyen bir unsur olarak görmekte; temel bir insan hakkı ihlali olduğu noktasında birleşmekte; uygulamayı yanlış ve verimsiz görmekte; yasağın ve zorlamanın toplumda karşılığı bulunmamaktadır.

Kamu yönetimi anlayışımız bugüne kadar hep şekilciliği ödüllendirip, teşvik etmiştir. Oysa kabuktan çok öze, zarftan çok mazrufa bakmanın zamanı çoktan gelmiş ve geçmektedir. Surete değil, sirete bakmalıyız. Görüntüye değil, yapılan işe değer vermeliyiz. Keyfiyeti kemiyetin önüne almalıyız. İnsanların ruhlarını perdelemek, açık hava hapishanesi oluşturmaktan başka bir anlam taşımaz. Öyleyse gelin yasalarla, yönetmeliklerle insanları şekilciliğe yönlendirmekten vazgeçelim. Yaptıkları işle değerlendirip gerçek başarıyı burada arayalım.

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN
PROBLEMİ, AMACI, HEDEFLERİ
VE ÖNEMİ

1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ, AMACI, HEDEFLERİ VE ÖNEMİ

1.1. ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda öğretmenlere yönelik kılık kıyafet uygulamasının öğretmen, öğrenci ve veliler tarafından kabul edilebilirliğinin araştırılması. Araştırmanın temel problem cümlesini “Resmi okullarda öğretmenlere kıyafet serbestliği getirilmesi hakkında öğrenci, öğretmen, yönetici ve veli görüşleri nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI VE HEDEFLERİ

Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı okullarda öğretmenlere uygulanmakta olan kılık-kıyafet yönetmeliğinden, öğretmen-öğrenci ve velilerin görüşlerine göre olumlu ve olumsuz etkilerini belirlemektir.

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Yukarıdaki amaç ve hedefe dayalı olarak elde edilecek bulgular sonucunda; halen devam eden kılık kıyafet yönetmeliğinden memnuniyet ya da memnuniyetsizlik belirlenerek, ortaya çıkabilecek olumlu ya da olumsuz bulgular saptanacaktır.

İKİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN
YÖNTEMİ

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırmalarda tarama modellerinden karşılaştırma türü ilişkisel tarama modeli uygulanmıştır. Bu amaçla hazırlanmış olan anketler yardımıyla katılımcıların görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Tarama araştırmaları, geniş kitlelerin görüşlerini ve özelliklerini betimlemeyi hedefleyen araştırmalardır. Böylece Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı öğretmenlerdeki kılık kıyafet uygulamasına ilişkin görüşlerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır.

2.2. EVREN VE ÖRNEKLEM

Proje; bilgi toplama yöntemi açısından kantitatif bir araştırma olup, öğretmen ve öğrenciler ile okullarda, veliler ile hanelerinde yüzyüze görüşme tekniği uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler öncesinde okul yöneticileriyle görüşülerek uygun zaman ve ortam temin edilmiştir. Yöneticiler ile odalarında, öğretmenler ile öğretmen odalarında, öğrenciler ile boş sınıflarda ya da okul bahçesinde görüşülmüştür.

Araştırmaların evreni Türkiye'deki öğretmenleri, öğrencileri ve velileri temsil etmektedir.

Örneklem Türkiye'deki okullaşma oranları dikkate alınarak hazırlanmıştır. MEB verilerinden yola çıkılarak Coğrafi bölge – Büyükşehir – kent ve kırsal ağırlıkları dikkate alınarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Örneğin Güneydoğu Anadolu bölgesindeki öğrenci ve öğretmen sayısının Türkiye içindeki ağırlığı dikkate alınarak, o bölgede o sayıda yüzyüze görüşme yapılmıştır. Güneydoğu da kendi içinde büyükşehir – kent ve kırsal olarak ağırlıklandırılmıştır.

Örneklemin belirlenmesinde çok aşamalı – tabakalı – tesadüfi yöntem.

Araştırmanın örneklemi;

	<i>Görüşülen denek sayısı</i>
Öğretmen	3.012
Öğrenci	1.480
Veli	1.563
Toplam	6.055

2.3. VERİ TOPLANMASI VE ÇÖZÜMLENMESİ

Anket formu hedeflere dayalı olarak hazırlandıktan sonra, sahaya çıkmadan önce 50-60 civarında pilot anket yapılarak soruların doğru çalışıp çalışmadığı denetlenmiştir. Pilot anketler neticesinde tekrar revize edilen anket formu ile örneklem dahilinde görüşmeler yapılmıştır.

Öğrenciler ve öğretmenler ile okullarında, veliler ile hanelerinde yüz yüze görüşülmüştür. Veli görüşmelerinde çalışan nüfusunda evde olacağı hafta sonları tercih edilmiştir. Anketörler sahaya çıkmadan önce özel eğitime tabi tutulmuş olup, çalışmanın sonunda; anketörlerin tamamı, yapılan görüşmelerin ise %35-40'ı kontrol edilmiştir.

Saha görüşmelerinin tamamlanmasının ardından elde edilen veriler özel bir araştırma programında (SPHINX) değerlendirilerek analiz edilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

VERİ ANALİZİ VE
BULGULAR

3.1. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNDEN HABERDARLIK

- ✓ Öğrencilerin %64,6'sı okullarda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlere uygulanan zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğinden haberdardır. Haberim yok diyenlerin oranı %35,4'tür.
- ✓ Lise öğrencilerinin %66,4'ü haberdarım derken, 8. sınıf öğrencileri genel ortalamanın üzerinde haberdar değildir.
- ✓ Kız öğrencilerin %65,3'ü, erkek öğrencilerin %63,9'u öğretmenlere yönelik kılık kıyafet uygulamasından haberdardır.
- ✓ Velilerin %60,3'ü okullarda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğinden haberdardır. Haberim yok diyenlerin oranı %39,7'dir.

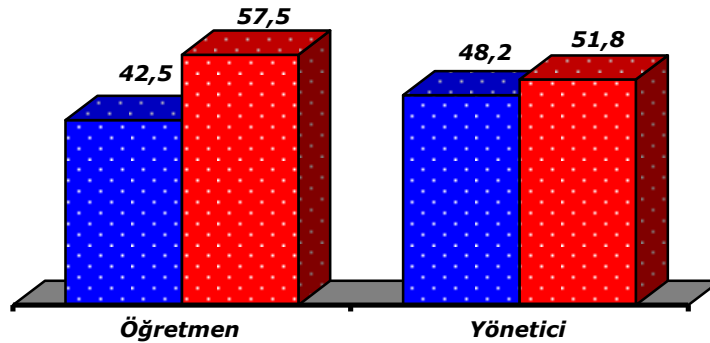
3.1. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNDEN HABERDARLIK

- ✓ Araştırma kapsamında görüşülen velilerin %60,3'ü, öğrencilerin ise %64,6'sı öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğinden haberdardır.

Tablo 1:

	Veli	Öğrenci
Evet biliyorum, haberim var	60,3	64,6
Hayır bilmiyorum, haberim yok	39,7	35,4
Toplam	100,0	100,0

- Evet doğru buluyorum
- Hayır doğru bulmuyorum

3.1.1. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNDEN HABERDARLIK (VELİLER)

Cinsiyet?

Öğretmenlere yönelik kılık kıyafet uygulamasından haberdar mı?

- ✓ Okullarda öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğinden haberdar olanlar genel ortalamanın biraz daha üzerinde kadınlardır.

Tablo 2:

Veli	Kadın	Erkek	Toplam
Evet haberim var	61,9	57,9	60,3
Hayır haberim yok	38,1	42,1	39,7
Toplam	100,0	100,0	100,0

Yaş?

Öğretmenlere yönelik kılık kıyafet uygulamasından haberdar mı?

- ✓ 35 yaş ve altı genç velilerin %61,8'i haberdar olduklarını ifade etmiştir.

Tablo 3:

Veli	35 yaş ve altı	36-42	43 yaş ve üzeri	Toplam
Evet haberim var	61,8	58,3	61,2	60,3
Hayır haberim yok	38,2	41,7	38,8	39,7
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Eğitim?

Öğretmenlere yönelik kılık kıyafet uygulamasından haberdar mı?

- ✓ Eğitimin yükselmesiyle haberdar olanların oranı genel ortalamanın üzerine çıkmakta.

Tablo 4:

Veli	-İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Toplam
Evet haberim var	55,9	60,1	59,5	68,8	60,3
Hayır haberim yok	44,1	39,9	40,5	31,2	39,7
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Haberdar mı?**Bölge?**

✓ *Doğu ve Güneydoğuda yaşayan velilerde haberdar olma oranı genel ortalamanın epeyi üzerindedir.*

Tablo 5:

Veli	Haberim var	Haberim yok	Toplam
Marmara	55,1	44,9	100,0
İç Anadolu	55,7	44,3	100,0
Akdeniz	55,3	44,7	100,0
Ege	63,5	36,5	100,0
Karadeniz	53,6	46,4	100,0
Doğu Anadolu	80,9	19,1	100,0
Güneydoğu	72,9	27,1	100,0
Toplam	60,3	39,7	100,0

3.1.2. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNDEN HABERDARLIK (ÖĞRENCİLER)

Kaçıncı sınıf?**Haberdar mı?**

✓ *Lise’de okuyan öğrencilerin %66,4’ü haberdarım derken, 8. sınıf öğrencileri genel ortalamanın üzerinde haberdar olmadığını belirtmiştir.*

Tablo 6:

	8. sınıf	Lise	Toplam
Evet biliyorum, haberim var	58,2	66,4	64,6
Hayır bilmiyorum, haberim yok	41,8	33,6	35,4
Toplam	100,0	100,0	100,0

Öğrencinin cinsiyeti?**Haberdar mı?**

✓ *Kız öğrencilerin %65,3’ü, erkek öğrencilerin %63,9’u öğretmenlere yönelik kılık kıyafet uygulamasından haberdardır.*

Tablo 7:

	Kız	Erkek	Toplam
Evet biliyorum, haberim var	65,3	63,9	64,6
Hayır bilmiyorum, haberim yok	34,7	36,1	35,4
Toplam	100,0	100,0	100,0

3.2. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNİ DOĞRU BULUYOR MU?

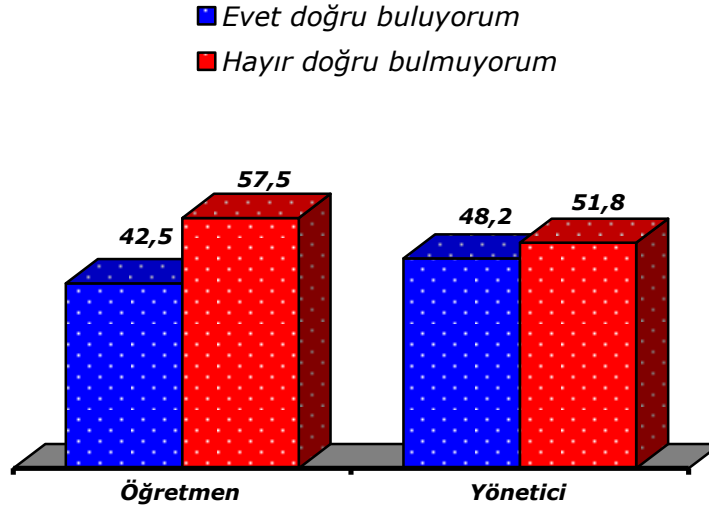
- ✓ Türkiye’de öğretmenlerin %57,1’i okullarda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğini doğru bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Doğru buluyorum diyenlerin oranı %42,9’dur. Yönetici kademesindeki öğretmenlerin ise %51,8’i doğru bulmamaktadır.
- ✓ Öğretmenlere yönelik zorunlu kılık kıyafet uygulaması her eğitim kademesindeki öğretmenler tarafından %50’nin üzerinde kabul görmemektedir. İlkokul öğretmenlerinin %56,0’sı, ortaokul öğretmenlerinin %55,8’i, lise öğretmenlerinin ise %59,0’u uygulamayı doğru bulmamaktadır.
- ✓ Erkek öğretmenlerin %58,6’sı, kadın öğretmenlerin %55,4’ü uygulamayı doğru bulmazken, yaşın gençleşmesiyle de doğru bulmayanların oranı genel ortalamanın üzerine çıkmaktadır.
- ✓ Velilerin %44,8’i Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış bulurken, %55,2’si doğru bulmaktadır.
- ✓ Çocuğunun okuduğu eğitim kademesi yükseldikçe velilerin uygulamayı yanlış bulma oranları da genel ortalamanın üzerine çıkmakta. Çocuğu lise de eğitim gören velilerin %48,0’i, okullarda öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğunu yanlış bulmaktadır.
- ✓ Okullarda öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış buluyorum diyenler genel ortalamanın biraz daha üzerinde erkek ve genç velilerdir.
- ✓ Doğu ve Güneydoğuda öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğini doğru bulanların Marmara’da ise yanlış bulanların oranı genel ortalamanın oldukça üzerindedir.
- ✓ Öğrencilerin %49,6’sı Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış bulurken, %50,4’ü doğru bulmaktadır.
- ✓ Lise öğrencilerinin %50,2’si yanlış buluyorum derken, 8. sınıf öğrencileri genel ortalamanın üzerinde doğru bulmaktadır.
- ✓ Yanlış buluyorum diyenler genel ortalamanın biraz daha üzerinde erkek öğrencilerdir.

3.2. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNİ DOĞRU BULUYOR MU?

✓ Öğretmenlerin %57,1'i, Öğrencilerin %49,6'sı, Velilerin ise %44,8'i Öğretmenlere Milli Eğitim Bakanlığının uyguladığı zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğini doğru bulmamaktadır.

Tablo 8:

	Öğretmen	Veli	Öğrenci
Evet doğru buluyorum	42,9	55,2	50,4
Hayır doğru bulmuyorum	57,1	44,8	49,6
Toplam	100,0	100,0	100,0

3.2.1. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNİ DOĞRU BULUYOR MU? (ÖĞRETMENLER)

Unvan?

Öğretmenlere yönelik kılık kıyafet uygulamasını doğru buluyor mu?

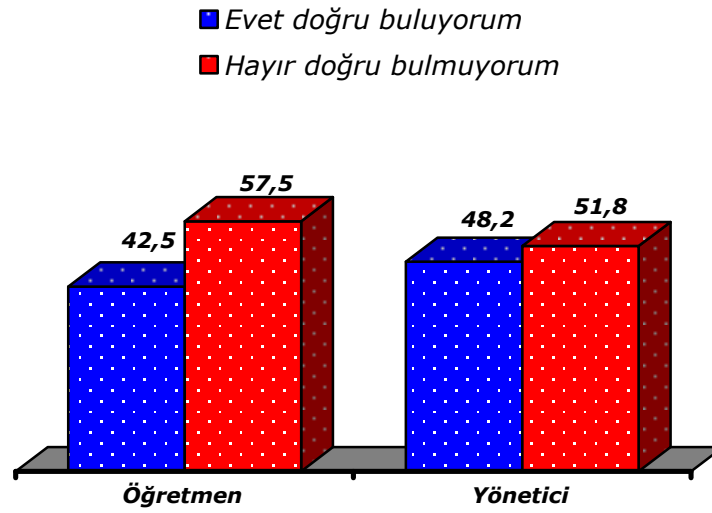
✓ Okullarda öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğini doğru bulmayanlar genel ortalamanın biraz daha üzerinde öğretmenlerdir. Yöneticilerin %51,8'i doğru bulmazken, bu oran öğretmenlerde biraz daha yükselerek %57,5 olmaktadır.

Tablo 9:

	Öğretmen	Yönetici	Toplam
Evet doğru buluyorum	42,5	48,2	42,9
Hayır doğru bulmuyorum	57,5	51,8	57,1
Toplam	100,0	100,0	100,0

Eğitim kademesi?**Öğretmenlere yönelik kılık kıyafet uygulamasını doğru buluyor mu?**

- ✓ Öğretmenlere yönelik zorunlu kılık kıyafet uygulaması her eğitim kademesindeki öğretmenler tarafından %50'nin üzerinde kabul görmemektedir. İlkokul öğretmenlerinin %56,0'ı, ortaokul öğretmenlerinin %55,8'i, lise öğretmenlerinin ise %59,0'u uygulamayı doğru bulmamaktadır.

Tablo 10:

	İlkokul	Ortaokul	Lise	Toplam
Evet doğru buluyorum	44,0	44,2	41,0	42,9
Hayır doğru bulmuyorum	56,0	55,8	59,0	57,1
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Cinsiyet?**Öğretmenlere yönelik kılık kıyafet uygulamasını doğru buluyor mu?**

✓ Erkek öğretmenlerin %58,6'sı, kadın öğretmenlerin %55,4'ü uygulamayı doğru bulmamakta.

Tablo 11:

	Kadın	Erkek	Toplam
Evet doğru buluyorum	44,6	41,4	42,9
Hayır doğru bulmuyorum	55,4	58,6	57,1
Toplam	100,0	100,0	100,0

Yaş?**Öğretmenlere yönelik kılık kıyafet uygulamasını doğru buluyor mu?**

✓ Yaş ortalamasının düşmesiyle doğru bulmayanların oranı genel ortalamanın üzerine çıkmakta.

Tablo 12:

	35 yaş ve altı	36-44	45 yaş ve üzeri	Toplam
Evet doğru buluyorum	40,3	40,8	49,8	42,9
Hayır doğru bulmuyorum	59,7	59,2	50,2	57,1
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Öğretmenlere yönelik kılık kıyafet uygulamasını doğru buluyor mu?**Bölge?**

✓ Güneydoğuda çalışan öğretmenlerin %68,6'ı doğru bulmuyorum derken, Doğu Anadolu ki öğretmenlerin %50,2'si doğru bulduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 13:

	Doğru	Yanlış	Toplam
Marmara	40,4	59,6	100,0
İç Anadolu	47,5	52,5	100,0
Akdeniz	41,8	58,2	100,0
Ege	43,1	56,9	100,0
Karadeniz	48,0	52,0	100,0
Doğu Anadolu	50,2	49,8	100,0
Güneydoğu	31,4	68,6	100,0
Toplam	42,9	57,1	100,0

3.2.2. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNİ DOĞRU BULUYOR MU? (VELİLER)

Çocuğunun okuduğu eğitim kademesi?

Uygulama doğru mu?

- ✓ Çocuğunun okuduğu eğitim kademesi yükseldikçe velilerin uygulamayı yanlış bulma oranları da genel ortalamanın üzerine çıkmakta. Çocuğunun lise kademesinde eğitim gördüğünü söyleyen velilerin %48,0'i okullarda öğretmenlere yönelik uygulanan kılık kıyafet zorunluluğunu yanlış bulmaktadır.

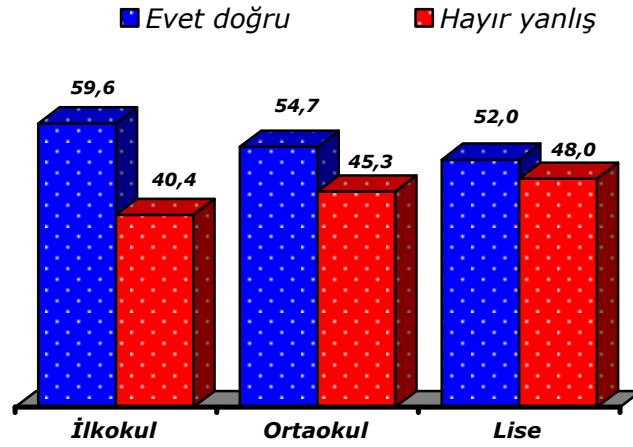
Tablo 14:

	<i>İlkokul</i>	<i>Ortaokul</i>	<i>Lise</i>	<i>Toplam</i>
Evet doğru	59,6	54,7	52,0	55,2
Hayır yanlış	40,4	45,3	48,0	44,8
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Cinsiyet?

Uygulama doğru mu?

- ✓ Okullarda öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış buluyorum diyenler genel ortalamanın biraz daha üzerinde erkek velilerdir.

Tablo 15:

	Kadın	Erkek	Toplam
Evet doğru	56,1	53,7	55,2
Hayır yanlış	43,9	46,3	44,8
Toplam	100,0	100,0	100,0

Yaş?**Uygulama doğru mu?**

✓ Yaşın gençleşmesiyle yanlış buluyorum diyenlerin oranı genel ortalamanın biraz üzerine çıkmakta.

Tablo 16:

	35 yaş ve altı	36-42	43 yaş ve üzeri	Toplam
Evet doğru	54,3	53,9	57,6	55,2
Hayır yanlış	45,7	46,1	42,4	44,8
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Eğitim?**Uygulama doğru mu?**

✓ Üniversite mezunu eğitimli velilerin %47,7'si yanlış bulduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 17:

	-İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Toplam
Evet doğru	61,0	49,8	55,8	52,3	55,2
Hayır yanlış	39,0	50,2	44,2	47,7	44,8
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Uygulama doğru mu?**Bölge?**

✓ Doğu ve Güneydoğuda öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğini doğru bulanların Marmara'da ise yanlış bulanların oranı genel ortalamanın epeyi üzerindedir.

Tablo 18:

	<i>Evet doğru</i>	<i>Hayır yanlış</i>	<i>Toplam</i>
Marmara	38,4	61,6	100,0
İç Anadolu	56,9	43,1	100,0
Akdeniz	62,3	37,7	100,0
Ege	57,2	42,8	100,0
Karadeniz	51,0	49,0	100,0
Doğu Anadolu	82,3	17,6	100,0
Güneydoğu	68,1	31,9	100,0
Toplam	55,2	44,8	100,0

3.2.3. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNİ DOĞRU BULUYOR MU? (ÖĞRENCİLER)

Öğrenci kıyafet uygulaması?

Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği?

- ✓ Okula serbest kıyafet ile giden öğrencilerin %62,8'i öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış bulurken, okul forması ile okula devam eden öğrencilerin %53,2'si doğru bulmakta.

Tablo 19:

	<i>Serbest kıyafet</i>	<i>Okul forması</i>	<i>Toplam</i>
Doğru	37,2	53,2	50,4
Yanlış	62,8	46,8	49,6
Toplam	100,0	100,0	100,0

Kaçıncı sınıf?

Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği?

- ✓ Lise öğrencilerinin %50,2'si yanlış buluyorum derken, 8. sınıf öğrencileri genel ortalamanın üzerinde doğru bulmaktadır.

Tablo 20:

	<i>8. sınıf</i>	<i>Lise</i>	<i>Toplam</i>
Doğru	52,4	49,8	50,4
Yanlış	47,6	50,2	49,6
Toplam	100,0	100,0	100,0

Öğrencinin cinsiyeti?**Öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği?**

✓ Yanlış buluyorum diyenler genel ortalamanın biraz daha üzerinde erkek öğrencilerdir.

Tablo 21:

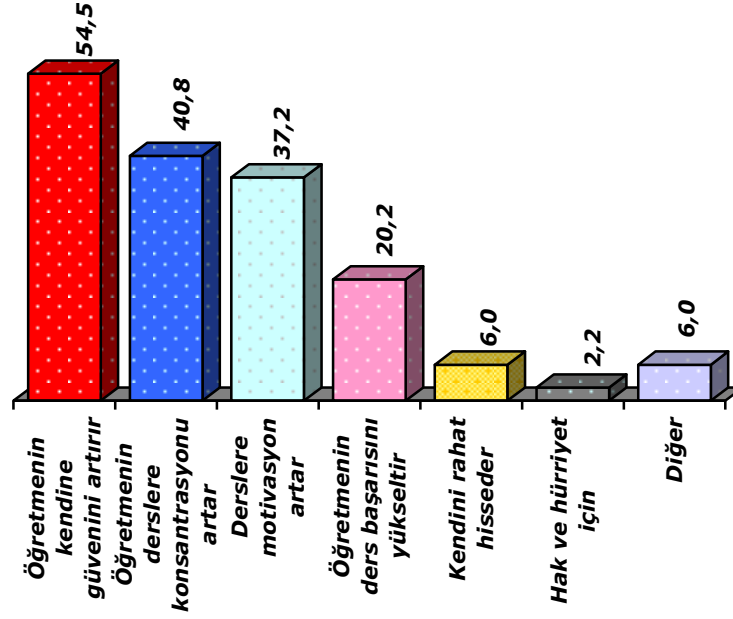
	Kız	Erkek	Toplam
Doğru	50,9	49,9	50,4
Yanlış	49,1	50,1	49,6
Toplam	100,0	100,0	100,0

3.3. NEDEN SERBEST KIYAFET OLMALI?**SERBEST KIYAFET UYGULAMASINI DOĞRU BULMA NEDENLERİ NEDİR?**

- ✓ Öğretmenlerin %30,6'sı serbest kıyafet uygulamasının öğretmenlerin kendine güvenini, %22,9'u derslere konsantrasyonunu, %20,9'u derslere motivasyonunu, %20,2'si ders başarısını arttıracığı görüşündedir.
- ✓ Aynı soruya serbest kıyafet uygulamasını isteyen öğretmenlerde baktığımızda; öğretmenin kendine güvenini arttırır %54,5, derslere konsantrasyonu arttırır %40,8, motivasyonu arttırır %37,2, ders başarısını yükseltir %20,2 olmaktadır.
- ✓ Öğretmen - Yönetici ayırımına göre baktığımızda; Serbest kıyafet uygulamasını doğru bulan yöneticiler bunun öğretmenin kendine olan güvenini arttıracığı ifadesini genel ortalamanın biraz daha üzerinde söylemiştir.

Tablo 22:

ÖĞRETMENLER;	Toplam	Serbest kıyafet uygulamasını doğru bulanlar içinde
Öğretmenin kendine güvenini artırır	30,6	54,5
Öğretmenin derslere konsantrasyonu artar	22,9	40,8
Derslere motivasyon artar	20,9	37,2
Öğretmenin ders başarısını yükseltir	11,4	20,2
Kendini rahat hisseder	3,4	6,0
Hak ve hürriyet için	1,3	2,2
Diğer	3,4	6,0
Cevap yok	2,8	4,9
Zorunlu kılık kıyafet uygulamasını doğru buluyor	42,9	--

Unvan?

Serbest kıyafet uygulamasını doğru bulma nedenleri?

- ✓ Öğretmen – Yönetici ayrımına göre baktığımızda; Serbest kıyafet uygulamasını doğru bulan yöneticiler bunun öğretmenin kendine olan güvenini arttıracığını genel ortalamanın biraz daha üzerinde söylemiştir.

Tablo 23:

Serbest kıyafet isteyenler içinde;	Öğretmen	Yönetici	Toplam
Öğretmenin kendine güvenini artırır	54,3	56,6	54,5
Öğretmenin derslere konsantrasyonu artar	41,3	34,9	40,8
Derslere motivasyon artar	38,2	25,6	37,2
Öğretmenin ders başarısını yükseltir	20,8	14,0	20,2
Kendini rahat hisseder	5,9	7,0	6,0
Hak ve hürriyet için	2,1	3,9	2,2
Diğer	5,9	7,8	6,0
Cevap yok	4,5	10,1	4,9

Eğitim kademesi?**Serbest kıyafet uygulamasını doğru bulma nedenleri?**

- ✓ İlkokul öğretmenleri derslere konsantrasyon artar, Ortaokul öğretmenleri derslere motivasyon artar ve ders başarıları yükselir cevaplarını genel ortalamanın üzerinde ifade etmişlerdir.

Tablo 24:

Serbest kıyafet isteyenler içinde;	İlkokul	Ortaokul	Lise	Toplam
Öğretmenin kendine güvenini artırır	52,8	55,1	55,2	54,5
Öğretmenin derslere konsantrasyonu artar	44,8	40,3	38,0	40,8
Derslere motivasyon artar	33,1	40,1	38,1	37,2
Öğretmenin ders başarısını yükseltir	19,2	22,4	19,2	20,2
Kendini rahat hisseder	5,5	5,1	7,2	6,0
Hak ve hürriyet için	2,5	1,7	2,5	2,2
Diğer	4,9	7,7	5,5	6,0
Cevap yok	6,3	3,7	4,8	4,9

Cinsiyet?**Serbest kıyafet uygulamasını doğru bulma nedenleri?**

- ✓ Serbest kıyafet uygulamasını doğru bulan erkek öğretmenlerin %55,2'si bunun, öğretmenlerin kendine güvenini arttıracığı düşüncesinde.

Tablo 25:

Serbest kıyafet isteyenler içinde;	Kadın	Erkek	Toplam
Öğretmenin kendine güvenini artırır	53,7	55,2	54,5
Öğretmenin derslere konsantrasyonu artar	41,8	39,8	40,8
Derslere motivasyon artar	40,2	34,5	37,2
Öğretmenin ders başarısını yükseltir	19,9	20,5	20,2
Kendini rahat hisseder	6,1	5,9	6,0
Hak ve hürriyet için	1,9	2,6	2,2
Diğer	4,7	7,2	6,0
Cevap yok	5,2	4,6	4,9

Yaş?

Serbest kıyafet uygulamasını doğru bulma nedenleri?

- ✓ Yaşın yükselmesiyle kendini rahat hisseder cevabı genel ortalamanın üzerinde söylenmiştir.

Tablo 26:

Serbest kıyafet isteyenler içinde;	35 yaş ve altı	36-44	45 yaş ve üzeri	Toplam
Öğretmenin kendine güvenini artırır	55,2	53,1	55,1	54,5
Öğretmenin derslere konsantrasyonu artar	45,1	40,2	33,8	40,8
Derslere motivasyon artar	40,3	36,5	32,8	37,2
Öğretmenin ders başarısını yükseltir	22,2	21,4	14,9	20,2
Kendini rahat hisseder	4,0	7,7	7,2	6,0
Hak ve hürriyet için	1,7	2,5	2,8	2,2
Diğer	5,9	6,5	5,4	6,0
Cevap yok	4,0	3,5	8,7	4,9

3.4. ZORUNLU KIYAFET UYGULAMASI NEDEN DOĞRU BULUNUYOR?

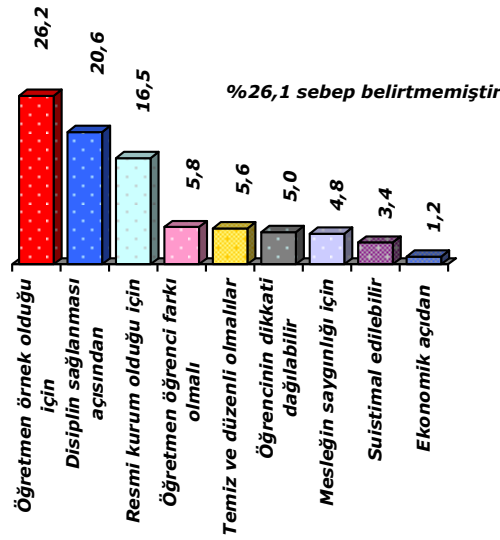
- ✓ Öğretmenlerdeki zorunlu kıyafet yönetmeliğinin öğretmenler tarafından doğru bulunmasının en büyük sebebi öğretmenin her yönüyle öğrenciye örnek olması. Yönetmeliği doğru bulan öğretmenlerin %21,4'ü öğretmen örnek olduğu için doğru bulduklarını ifade ederken, %20,5'i disiplin sağlanması açısından, %12,8'i okullar resmi kurum olduğu için, %10,0'u bazı öğretmenlerin bu durumu suistimal edebilme ihtimallerinden, %8,9'u mesleğin saygınlığı açısından, %6,7'si öğretmen-öğrenci farkı olması gibi sebepler de belirtmiştir.
- ✓ Veliler tarafından da doğru bulunmasının en önemli sebebi öğretmenin her yönüyle öğrenciye örnek olması. Yönetmeliği doğru bulan velilerin %26,2'si öğretmen örnek olduğu için doğru bulduklarını ifade ederken, %20,6'sı disiplin sağlanması açısından, %16,5'i okullar resmi kurum olduğu için, %5,8'i öğretmen-öğrenci farkı olması gerekli gibi sebepler de belirtmiştir.
- ✓ Öğretmenlerdeki zorunlu kıyafet yönetmeliğinin öğrenciler tarafından doğru bulunmasının en büyük sebebi ise "Ciddiyet". Yönetmeliği doğru bulan öğrencilerin %23,3'ü ciddiyet açısından doğru bulduklarını ifade ederken, %18,9'u "Öğrenci mecbursa öğretmen de mecbur olmalı", %14,9'u "Öğrenci öğretmeni örnek aldığından", %10,9'u "Disiplinin sağlanması açısından", %8,3'ü "Dikkat dağılabileceğinden" gibi sebepler de belirtmiştir.

3.4.1. VELİLER NEDEN ZORUNLU KIYAFET UYGULAMASINI DOĞRU BULUYOR?

- ✓ Öğretmenlerdeki kıyafet yönetmeliğinin veliler tarafından doğru bulunmasının en büyük sebebi öğretmenin her yönüyle öğrenciye örnek olması. Yönetmeliği doğru bulan velilerin %26,2'si öğretmen örnek olduğu için doğru bulduklarını ifade ederken, %20,6'sı disiplin sağlanması açısından, %16,5'i okullar resmi kurum olduğu için, %5,8'i öğretmen-öğrenci farkı olması gerekli gibi sebepler de belirtmiştir.

Tablo 27:

Veliler;	Toplam	Doğru bulanlar içinde
Öğretmen örnek olduğu için	14,5	26,2
Disiplin sağlanması açısından	11,4	20,6
Resmi kurum olduğu için	9,1	16,5
Öğretmen öğrenci farkı olmalı	3,2	5,8
Temiz ve düzenli olmaları	3,1	5,6
Öğrencinin dikkati dağılabilir	2,8	5,0
Mesleğin saygınlığı için	2,6	4,8
Suistimal edilebilir	1,9	3,4
Ekonomik açıdan olmaz	0,6	1,2
Cevap yok	14,4	26,1
Yanlış buluyor	44,8	--

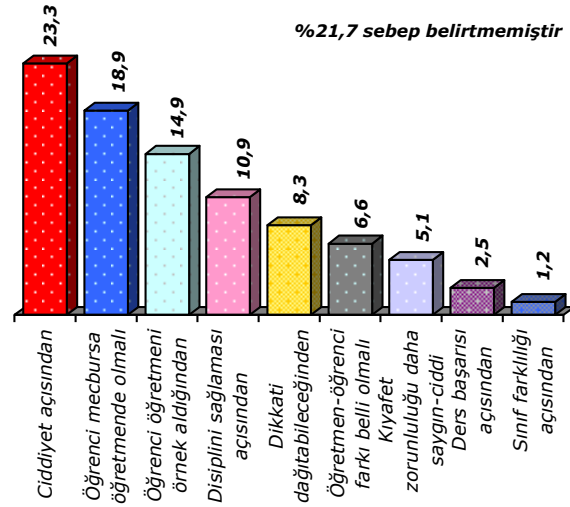
3.4.2. ÖĞRENCİLER NEDEN ZORUNLU KIYAFET UYGULAMASINI DOĞRU BULUYOR?

- ✓ “Ciddiyet” öğretmenlerdeki kılık kıyafet yönetmeliğinin öğrenciler tarafından doğru bulunmasının en önemli sebebi olarak söylenmiştir.

Yönetmeliği doğru bulan öğrencilerin %23,3’ü “Ciddiyet” açısından doğru bulduklarını ifade ederken, %18,9’u “Öğrenci mecbursa öğretmen de mecbur olmalı”, %14,9’u “Öğrenci öğretmeni örnek aldığından”, %10,9’u “Disiplinin sağlanması” açısından, %8,3’ü “Dikkat dağılabilirden” gibi sebepler belirtmiştir.

Tablo 28:

Öğrenciler;	Toplam	Doğru bulanlar içinde
Ciddiyet açısından	11,8	23,3
Öğrenci mecbursa öğretmende olmalı	9,5	18,9
Öğrenci öğretmeni örnek aldığından	7,5	14,9
Disiplini sağlaması açısından	5,5	10,9
Dikkati dağıtabileceğinden	4,2	8,3
Öğretmen-öğrenci farkı belli olmalı	3,3	6,6
Kıyafet zorunluluğu daha saygın-ciddi gösteriyor	2,6	5,1
Ders başarısı açısından	1,3	2,5
Sınıf farklılığı açısından	0,6	1,2
Cevap yok	10,9	21,7
Yanlış buluyor	49,6	--

3.5. YÜRÜRLÜKTE OLAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİ İKLİM VE MEVSİM ŞARTLARINA UYGUN GİYİNMEYE İMKÂN VERİYOR MU?

- ✓ Öğretmenlerin %65,2'si yürürlükte olan kılık kıyafet uygulamasının iklim ve mevsim şartlarına uygun giyinmeye imkân sağladığını söylerken, %34,8'i hayır sağlamıyor demiştir.
- ✓ Uygulanan zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış bulan öğretmenlerin %50,4'ü yürürlükteki kılık kıyafet uygulamasının iklim ve mevsim şartlarına göre giyinmeye imkân sağlamadığını düşünmektedir. Güneydoğu'da eğitim veren öğretmenlerin %53,0'ü bu durumdan şikayetçi olduğunu belirtmiştir.

3.5. YÜRÜRLÜKTE OLAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİ İKLİM VE MEVSİM ŞARTLARINA UYGUN GİYİNMEYE İMKÂN VERİYOR MU?

- ✓ Öğretmenlerin %65,2'si yürürlükte olan kılık kıyafet uygulamasının iklim ve mevsim şartlarına uygun giyinmeye imkân sağladığını, %34,8'i ise sağlamadığını belirtmiştir.

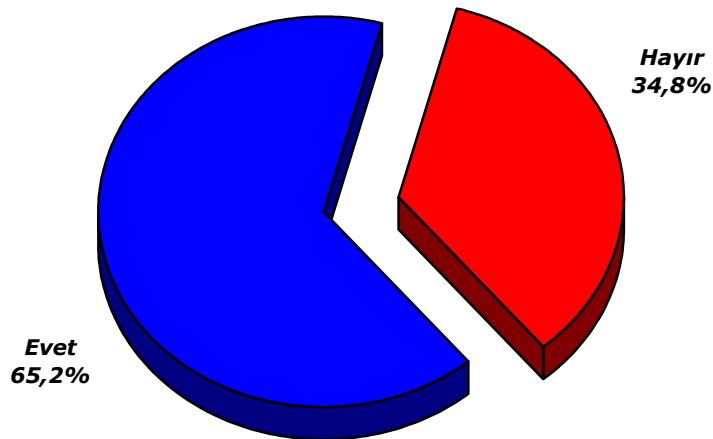
Tablo 29:

	Öğretmen
Evet	65,2
Hayır	34,8
Toplam	100,0

Zorunlu kılık kıyafet uygulamasını doğru buluyor mu?

İklim ve mevsim şartlarına uygun giyinmeye imkân sağlıyor mu?

- ✓ Uygulanan zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış bulan öğretmenlerin %50,4'ü uygulamanın iklim ve mevsim şartlarına göre giyinmeye imkân sağlamadığını belirtmiştir.

Tablo 30:

	Doğru	Yanlış	Toplam
Evet	86,0	49,6	65,2
Hayır	14,0	50,4	34,8
Toplam	100,0	100,0	100,0

Eğitim kademesi?**İklim ve mevsim şartlarına uygun giyinmeye imkân sağlıyor mu?**

✓ Ortaokul öğretmenlerinin %37,7'si hayır demiştir.

Tablo 31:

	İlkokul	Ortaokul	Lise	Toplam
Evet	67,9	62,3	65,5	65,2
Hayır	32,1	37,7	34,5	34,8
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Cinsiyet?**İklim ve mevsim şartlarına uygun giyinmeye imkân sağlıyor mu?**

✓ Hayır diyenler genel ortalamanın üzerinde erkeklerdir.

Tablo 32:

	Kadın	Erkek	Toplam
Evet	70,0	60,6	65,2
Hayır	30,0	39,4	34,8
Toplam	100,0	100,0	100,0

Yaş?**İklim ve mevsim şartlarına uygun giyinmeye imkân sağlıyor mu?**

✓ Yaşın yükselmesiyle evet diyenler, gençleşmesiyle hayır diyenler genel ortalamanın üzerine çıkmakta.

Tablo 33:

	35 yaş ve altı	36-44	45 yaş ve üzeri	Toplam
Evet	58,8	66,1	73,7	65,2
Hayır	41,2	33,9	26,3	34,8
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

İklim ve mevsim şartlarına uygun giyinmeye imkân sağlıyor mu?**Bölge?**

✓ Güneydoğuda çalışan öğretmenlerin %53,0'ü hayır demiştir.

Tablo 34:

	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Toplam</i>
Marmara	70,7	29,3	100,0
İç Anadolu	70,5	29,5	100,0
Akdeniz	61,6	38,4	100,0
Ege	66,2	33,8	100,0
Karadeniz	59,3	40,7	100,0
Doğu Anadolu	74,7	25,3	100,0
Güneydoğu	47,0	53,0	100,0
Toplam	65,2	34,8	100,0

3.6. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞUNUN KALDIRILMASI ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİ EDER Mİ?

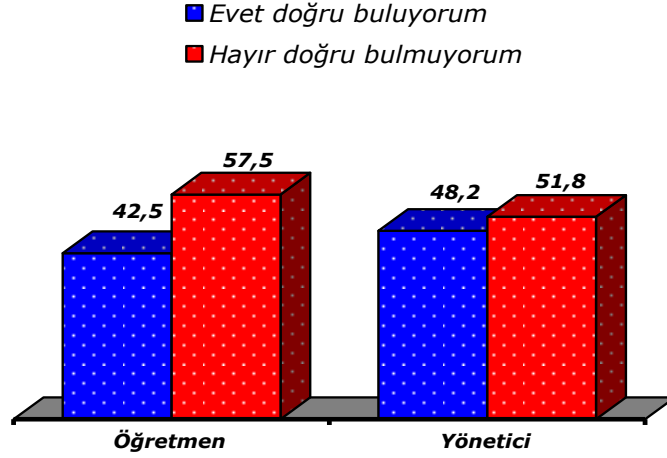
- ✓ Türkiye genelinde öğretmenlerin %53,3'ü öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrencinin başarısını etkilemeyeceği görüşünde. Olumlu etkiler diyenlerin oranı ise %26,1'dir.
- ✓ Uygulanan zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış bulan öğretmenlerin %39,8'i bu uygulamanın kaldırılmasının öğrencilerin başarısını olumlu etkileyeceğini düşünürken, %54,9'u etkilemeyeceği görüşünde.
- ✓ Velilerin %49,7'si öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrencinin başarısını etkilemeyeceği görüşünde. Olumlu etkiler diyenlerin oranı ise %16,0'dır.
- ✓ Zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış bulan velilerin %27,7'si bu uygulamanın kaldırılmasının öğrencilerin başarısını olumlu etkileyeceğini düşünürken, %59,9'u etkilemeyeceği görüşünde.
- ✓ Üniversite mezunu velilerin %53,4'ü etkilemez demiştir.
- ✓ Çocuğunun okuduğu eğitim kademesi yükseldikçe olumlu etkiler diyenlerin oranı genel ortalamanın biraz daha üzerine çıkmakta.
- ✓ Türkiye genelinde öğrencilerin %64,4'ü öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrencinin başarısını etkilemeyeceği görüşünde. Olumlu etkiler diyenlerin oranı ise %17,6'dır.
- ✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan öğrencilerin %25,1'i bu uygulamanın kaldırılmasının öğrencilerin başarısını olumlu etkileyeceğini düşünürken, %68,8'i etkilemeyeceği görüşünde.

3.6. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞUNUN KALDIRILMASI ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİ EDER Mİ?

- ✓ Türkiye genelinde öğretmenlerin %53,3'ü, velilerin %49,7'si, öğrencilerin ise %64,4'ü öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrencinin başarısını etkilemeyeceği görüşünde.

Tablo 35:

	Öğretmen	Veli	Öğrenci
Olumlu etkiler	26,1	16,0	17,6
Olumsuz etkiler	20,7	34,3	18,0
Etkilemez	53,3	49,7	64,4
Toplam	100,0	100,0	100,0

3.6.1. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞUNUN KALDIRILMASI ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİ EDER Mİ? (ÖĞRETMENLER)

Zorunlu kılık kıyafet uygulamasını doğru buluyor mu?

Öğrenci başarısına etkisi?

- ✓ Zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış bulan öğretmenlerin %39,8'i bu uygulamanın kaldırılmasının öğrencilerin başarısını olumlu etkileyeceğini, %54,9'u ise etkilemeyeceğini düşünmektedir.

Tablo 36:

	Doğru	Yanlış	Toplam
Olumlu etkiler	7,8	39,8	26,1
Olumsuz etkiler	41,2	5,4	20,7
Etkilemez	51,1	54,9	53,2
Toplam	100,0	100,0	100,0

Unvan?**Öğrenci başarısına etkisi?**

- ✓ Öğretmenlerin %26,3'ü öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğinin kaldırılmasının öğrencilerin başarısını olumlu etkileyeceğini, yöneticilerin %24,4'ü olumsuz etkileyeceğini düşünmektedir.

Tablo 37:

	Öğretmen	Yönetici	Toplam
Olumlu etkiler	26,3	24,0	26,1
Olumsuz etkiler	20,3	24,4	20,7
Etkilemez	53,4	51,6	53,2
Toplam	100,0	100,0	100,0

Eğitim kademesi?**Öğrenci başarısına etkisi?**

- ✓ Lise öğretmenlerinin %55,2'si bunun öğrencilerinin başarısını etkilemeyeceğini söylerken, ortaokul öğretmenlerinin %28,5'i olumlu etkiler demiştir.

Tablo 38:

	İlkokul	Ortaokul	Lise	Toplam
Olumlu etkiler	24,2	28,5	25,5	26,1
Olumsuz etkiler	22,8	20,1	19,3	20,7
Etkilemez	53,0	51,4	55,2	53,2
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Cinsiyet?**Öğrenci başarısına etkisi?**

- ✓ Erkek öğretmenler kadın öğretmenlere oranla genel ortalamanın biraz daha üzerinde olumlu etkiler derken, kadın öğretmenlerin %55,3'ü etkilemez demiştir.

Tablo 39:

	Kadın	Erkek	Toplam
Olumlu etkiler	23,8	28,2	26,1
Olumsuz etkiler	20,9	20,4	20,7
Etkilemez	55,3	51,3	53,3
Toplam	100,0	100,0	100,0

Yaş?**Öğrenci başarısına etkisi?**

✓ Yaşın gençleşmesiyle olumlu etkiler diyenlerin oranı genel ortalamanın üzerine çıkmakta.

Tablo 40:

	35 yaş ve altı	36-44	45 yaş ve üzeri	Toplam
Olumlu etkiler	28,6	25,7	22,6	26,1
Olumsuz etkiler	19,6	17,4	26,3	20,7
Etkilemez	51,7	56,8	51,0	53,3
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

3.6.2. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞUNUN KALDIRILMASI ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİ EDER Mİ? (VELİLER)

Doğru buluyor mu?**Öğrenci başarısına etkisi?**

✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan velilerin %27,7'si bu uygulamanın kaldırılmasının öğrencilerin başarısını olumlu etkileyeceğini düşünürken, %59,9'u etkilemeyeceği görüşünde.

Tablo 41:

	Doğru	Yanlış	Toplam
Olumlu etkiler	6,8	27,7	16,0
Olumsuz etkiler	51,5	12,4	34,3
Etkilemez	41,7	59,9	49,7
Toplam	100,0	100,0	100,0

Cinsiyet?**Öğrenci başarısına etkisi?**

✓ Erkek veliler genel ortalamanın biraz daha üzerinde olumlu etkiler derken kadın velilerin %50,6'sı etkilemez demıştır.

Tablo 42:

	Kadın	Erkek	Toplam
Olumlu etkiler	15,2	17,4	16,0
Olumsuz etkiler	34,2	34,3	34,3
Etkilemez	50,6	48,3	49,7
Toplam	100,0	100,0	100,0

Yaş?**Öğrenci başarısına etkisi?**

✓ Yaşın yükselmesiyle etkilemez diyenlerin oranı genel ortalamanın üzerine çıkmakta.

Tablo 43:

	35 yaş ve altı	36-42	43 yaş ve üzeri	Toplam
Olumlu etkiler	16,5	16,8	14,8	16,0
Olumsuz etkiler	35,6	33,2	34,1	34,3
Etkilemez	47,9	50,1	51,0	49,7
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Eğitim?**Öğrenci başarısına etkisi?**

✓ Üniversite mezunu eğitimli velilerin %53,4'ü etkilemez demiştir.

Tablo 44:

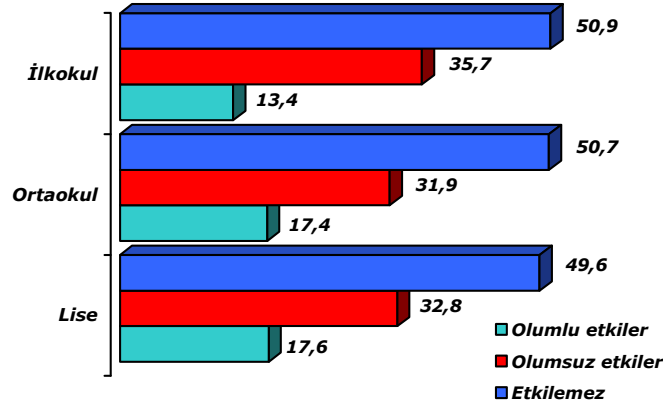
	-İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Toplam
Olumlu etkiler	12,4	17,5	17,6	15,8	16,0
Olumsuz etkiler	36,8	32,1	35,3	30,8	34,3
Etkilemez	50,8	50,5	47,1	53,4	49,7
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Çocuğunun okuduğu eğitim kademesi?**Öğrenci başarısına etkisi?**

✓ Çocuğunun okuduğu eğitim kademesi yükseldikçe olumlu etkiler diyenlerin oranı genel ortalamanın biraz daha üzerine çıkmakta.

Tablo 45:

	İlkokul	Ortaokul	Lise	Toplam
Olumlu etkiler	13,4	17,4	17,6	16,0
Olumsuz etkiler	35,7	31,9	32,8	34,3
Etkilemez	50,9	50,7	49,6	49,7
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

3.6.3. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞUNUN KALDIRILMASI ÖĞRENCİ BAŞARISINA ETKİ EDER Mİ? (ÖĞRENCİLER)

Doğru buluyor mu?

Öğrenci başarısına etkisi?

- ✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan öğrencilerin %25,1'i bu uygulamanın kaldırılmasının öğrencilerin başarısını olumlu etkileyeceğini düşünürken, %68,8'i etkilemeyeceği görüşünde.

Tablo 46:

	Doğru	Yanlış	Toplam
Olumlu etkiler	10,1	25,1	17,6
Olumsuz etkiler	29,9	6,0	18,0
Etkilemez	60,0	68,8	64,4
Toplam	100,0	100,0	100,0

Kaçıncı sınıf?

Öğrenci başarısına etkisi?

- ✓ Lise öğrencilerinin %65,1'i etkilemez demiştir.

Tablo 47:

	8. sınıf	Lise	Toplam
Olumlu etkiler	18,6	17,3	17,6
Olumsuz etkiler	19,3	17,6	18,0
Etkilemez	62,1	65,1	64,4
Toplam	100,0	100,0	100,0

Öğrencinin cinsiyeti?**Öğrenci başarısına etkisi?**

- ✓ Erkek öğrenciler genel ortalamanın biraz daha üzerinde olumlu etkileyeceğini düşünmekte (%23,2).

Tablo 48:

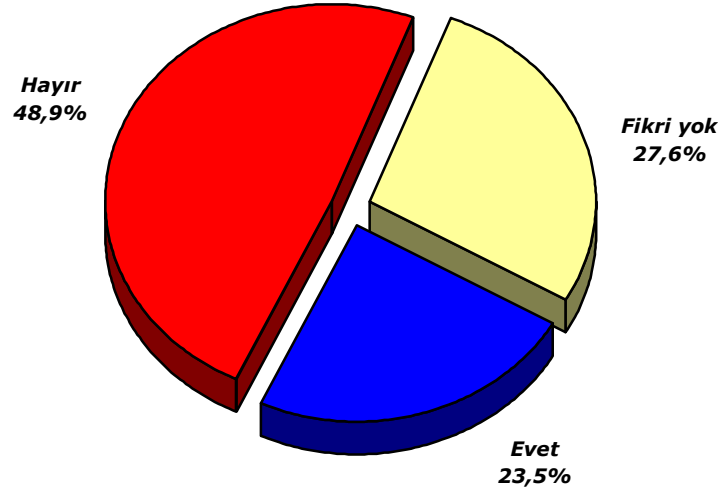
	Kız	Erkek	Toplam
Olumlu etkiler	11,9	23,2	17,6
Olumsuz etkiler	18,9	17,1	18,0
Etkilemez	69,1	59,8	64,4
Toplam	100,0	100,0	100,0

3.7. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GETİRİLMESİ ÖĞRENCİ-ÖĞRETMEN ARASINDAKİ İLETİŞİMİ ARTTIRIR MI?

- ✓ Öğrencilere “Öğretmeninizin serbest kıyafet giymesi durumunda öğretmeniniz ile iletişiminizin artacağını düşünüyor musunuz?” diye soru yönelttiğimizde %23,5’i evet, %48,9’u hayır şeklinde yanıt vermiştir. Öğrencilerin %27,6’sı ise bu konuda fikrim yok demiştir.
- ✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan öğrencilerin %33,4’ü öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi halinde öğretmeni ile iletişiminin artacağını söylemiştir.
- ✓ Lise öğrencileri genel ortalamanın biraz daha üzerinde öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesinin öğrenci-öğretmen iletişimini arttıracakları düşüncesindedir (%23,7).
- ✓ Öğrencilere “Öğretmeninizin serbest kıyafet giymesi durumunda öğretmeniniz ile iletişiminizin artacağını düşünüyor musunuz?” diye soru yönelttiğimizde %23,5’i Evet, %48,9’u Hayır şeklinde yanıt vermiştir. Öğrencilerin %27,6’sı ise bu konuda fikrim yok demiştir.

Tablo 49:

	Öğrenci
Evet	23,5
Hayır	48,9
Fikri yok	27,6
Toplam	100,0

Doğru buluyor mu?

Kılık kıyafet serbestliği iletişimi artırır mı?

✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan öğrencilerin %33,4'ü öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi halinde öğretmeni ile iletişiminin artacağını söylemiştir.

Tablo 50:

	Doğru	Yanlış	Toplam
Evet	13,8	33,4	23,5
Hayır	61,4	36,2	48,9
Fikri yok	24,8	30,4	27,6
Toplam	100,0	100,0	100,0

Kaçıncı sınıf?

Kılık kıyafet serbestliği iletişim artırır mı?

✓ Lise öğrencileri genel ortalamasının biraz daha üzerinde öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesinin öğrenci-öğretmen iletişimini arttıracığı düşüncesinde (%23,7).

Tablo 51:

	8. sınıf	Lise	Toplam
Evet	22,9	23,7	23,5
Hayır	49,4	48,8	48,9
Fikri yok	27,7	27,5	27,6
Toplam	100,0	100,0	100,0

Öğrencinin cinsiyeti?**Kılık kıyafet serbestliği iletişim artırır mı?**

✓ Erkek öğrencilerin %29,6'sı kıyafet serbestliğinin iletişimi arttıracığını ifade etmiştir.

Tablo 52:

	Kız	Erkek	Toplam
Evet	17,4	29,6	23,5
Hayır	54,9	43,0	48,9
Fikri yok	27,7	27,4	27,6
Toplam	100,0	100,0	100,0

3.8. KILIK KIYAFETİ İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ – VELİ YA DA OKUL YÖNETİMİ İLE SORUNLA KARŞILAŞTI MI?

✓ “Bugüne kadar kılık kıyafetiniz ile ilgili olarak öğrenci-veli ya da okul yönetimi ile herhangi bir sorunla karşılaştınız mı? Karşılaştıysanız neydi bu sorun?” diye soru yönelttiğimiz öğretmenlerin %93,5'i bir sorunla karşılaşmadıklarını ifade etmişlerdir. %5,7'si sorunla karşılaştığını söylemiş fakat sorunun ne olduğunu söylememiştir. %0,6'sı başörtüsü, %0,1'i ise sakal sorunu yaşadığını ifade etmiştir.

✓ “Bugüne kadar çocuğunuzun öğretmeninin kılık kıyafeti ile ilgili herhangi bir sorunla karşılaştınız mı? Karşılaştıysanız neydi bu sorun?” diye soru yönelttiğimiz velilerin %96,3'ü bir sorunla karşılaşmadıklarını ifade etmişlerdir. %2,6'sı sorunla karşılaştığını söylemiş fakat sorunun ne olduğunu söylememiştir. %0,4'ü dikkat çekici giyinmesi, %0,3'ü okula özensiz-dağınık gelmesi şeklinde cevaplar vermişlerdir.

3.8. KILIK KIYAFETİ İLE İLGİLİ ÖĞRENCİ – VELİ YA DA OKUL YÖNETİMİ İLE SORUNLA KARŞILAŞTI MI?

✓ “Bugüne kadar kılık kıyafetiniz ile ilgili olarak öğrenci-veli ya da okul yönetimi ile herhangi bir sorunla karşılaştınız mı? Karşılaştıysanız neydi bu sorun?” diye soru yönelttiğimiz öğretmenlerin %93,5'i bir sorunla karşılaşmadıklarını ifade etmişlerdir. %5,7'si sorunla karşılaştığını söylemiş fakat sorunun ne olduğunu söylememiştir. %0,6'sı başörtüsü, %0,1'i ise sakal sorunu yaşadığını ifade etmiştir.

Tablo 53:

	Öğretmen
Evet, karşılaştım (Sorun belirtmedi)	5,7
Başörtüm sorun oldu	0,6
Sakal sorun oldu	0,1
Yazılı uyarı aldım	0,1
Hayır, hiçbir sorunla karşılaşmadım	93,5
Toplam	100,0

- ✓ “Bugüne kadar çocuğunuzun öğretmeninin kılık kıyafeti ile ilgili herhangi bir sorunla karşılaştınız mı? Karşılaştıysanız neydi bu sorun?” diye soru yönelttiğimiz velilerin %96,3’ü bu şekilde öğretmenin kılık kıyafetiyle ilgili bir sorunla karşılaşmadıklarını ifade etmişlerdir. %2,6’sı sorunla karşılaştığını söylemiş fakat sorunun ne olduğunu söylememiştir. %0,4’ü dikkat çekici giyinmesi, %0,3’ü özensiz-dağınık gelmesi şeklinde sorunla karşılaştıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 54:

	Veli
Evet karşılaştık (Sorun belirtmedi)	2,6
Dikkat çekici giyinmeleri	0,4
Özensiz – Dağınık gelmesi	0,3
Cevap yok	0,6
Hayır hiçbir sorunla karşılaşmadık	96,3

3.9. YÜRÜRLÜKTE OLAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNE UYUYOR MU?

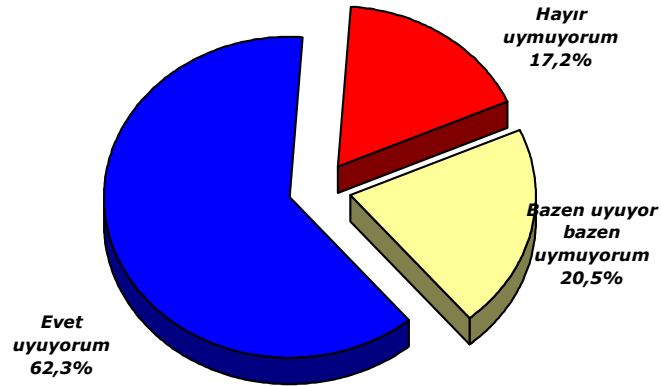
- ✓ Öğretmenlerin %62,3’ü halen yürürlükte olan kılık kıyafet yönetmeliğine uyduklarını söylerken, %17,2’si hayır uymuyorum, %20,5’i ise bazen uyuyor bazen uymuyorum demiştir. Yönetici kademesindeki öğretmenlere baktığımızda ise %69,6’sının yürürlükte olan kılık kıyafet yönetmeliğine uyduğunu, %16,6’sının ise uymadığını görmekteyiz.
- ✓ Uygulanan zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış bulan öğretmenlerin %25,4’ü kılık kıyafet yönetmeliğine uymadıklarını ifade etmişlerdir.

3.9. YÜRÜRLÜKTE OLAN KILIK KIYAFET YÖNETMELİĞİNE UYUYOR MU?

- ✓ Öğretmenlerin %62,3’ü halen yürürlükte olan kılık kıyafet yönetmeliğine uyduklarını söylerken, %17,2’si hayır uymuyorum, %20,5’i ise bazen uyuyor bazen uymuyorum demiştir.

Tablo 55:

	Öğretmen
Evet uyuyorum	62,3
Hayır uymuyorum	17,2
Bazen uyuyor bazen uymuyorum	20,5
Toplam	100,0

Zorunlu kılık kıyafet uygulamasını doğru buluyor mu?

Kılık kıyafet yönetmeliğine uyuyor mu?

✓ Uygulanan zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış bulan öğretmenlerin %25,4'ü yönetmeliğe uymadığını belirtmiştir.

Tablo 56:

	Doğru	Yanlış	Toplam
Evet uyuyorum	81,6	47,8	62,3
Hayır uymuyorum	6,4	25,4	17,2
Bazen uyuyor bazen uymuyorum	12,0	26,7	20,5
Toplam	100,0	100,0	100,0

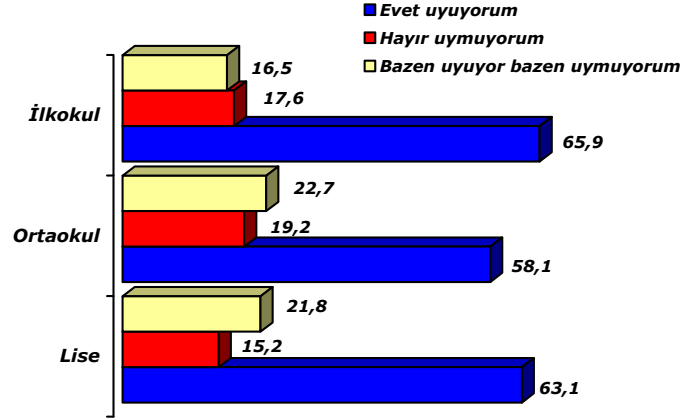
Unvan?

Kılık kıyafet yönetmeliğine uyuyor mu?

✓ Yöneticilerin %69,6'sı yürürlükte olan kılık kıyafet yönetmeliğine uyduğunu söylerken, %16,6'sı uymamaktadır.

Tablo 57:

	Öğretmen	Yönetici	Toplam
Evet uyuyorum	61,7	69,6	62,3
Hayır uymuyorum	17,3	16,6	17,2
Bazen uyuyor bazen uymuyorum	21,1	13,8	20,5
Toplam	100,0	100,0	100,0

Eğitim kademesi?

Kılık kıyafet yönetmeliğine uyuyor mu?

✓ Kılık kıyafet yönetmeliğine uymayan öğretmenler genel ortalamanın üzerinde ortaokul öğretmenleridir.

Tablo 58:

	İlkokul	Ortaokul	Lise	Toplam
Evet uyuyorum	65,9	58,1	63,1	62,3
Hayır uymuyorum	17,6	19,2	15,2	17,2
Bazen uyuyor bazen uymuyorum	16,5	22,7	21,8	20,5
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Cinsiyet?

Kılık kıyafet yönetmeliğine uyuyor mu?

✓ Kılık kıyafet yönetmeliğine uymayanlar genel ortalamanın biraz daha üzerinde erkek öğretmenlerdir.

Tablo 59:

	Kadın	Erkek	Toplam
Evet uyuyorum	66,5	58,4	62,3
Hayır uymuyorum	13,8	20,5	17,2
Bazen uyuyor bazen uymuyorum	19,7	21,1	20,5
Toplam	100,0	100,0	100,0

Yaş?**Kılık kıyafet yönetmeliğine uyuyor mu?**

✓ Yaşın yükselmesiyle uyuyorum diyenlerin, düşmesiyle uymayanların oranı genel ortalamanın üzerine çıkmakta.

Tablo 60:

	35 yaş ve altı	36-44	45 yaş ve üzeri	Toplam
Evet uyuyorum	56,7	60,9	72,6	62,3
Hayır uymuyorum	19,6	18,2	12,4	17,2
Bazen uyuyor bazen uymuyorum	23,7	20,9	15,0	20,5
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Kılık kıyafet yönetmeliğine uyuyor mu?**Bölge?**

✓ Güneydoğudaki öğretmenlerin %41,9'u hayır uymuyorum demiştir.

Tablo 61:

	Evet uyuyor	Hayır uymuyor	Bazen uyuyor	Toplam
Marmara	63,3	16,3	20,4	100,0
İç Anadolu	73,2	9,6	17,2	100,0
Akdeniz	60,5	12,2	27,3	100,0
Ege	66,5	12,1	21,4	100,0
Karadeniz	58,1	19,2	22,8	100,0
Doğu Anadolu	73,3	14,9	11,8	100,0
Güneydoğu	36,8	41,9	21,2	100,0
Toplam	62,3	17,2	20,5	100,0

3.10. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GETİRİLMELİ Mİ?

- ✓ Türkiye genelinde öğretmenlerin %62,4'ü öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi gerektiğini düşünürken, %37,6'sı getirilmemesi gerektiğini söylemiştir. Yöneticilerin ise %58,3'ü öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesini isterken, %41,7'si resmi kıyafet zorunluluğunun olması gerektiğini düşünmektedir.
- ✓ Uygulanan zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış bulan öğretmenlerin %89,8'i öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi gerektiğini düşünmektedir.
- ✓ Öğretmenlere serbest kıyafet uygulamasının getirilmesini isteyenler genel ortalamanın biraz daha üzerinde ortaokul ve lise öğretmenleridir.

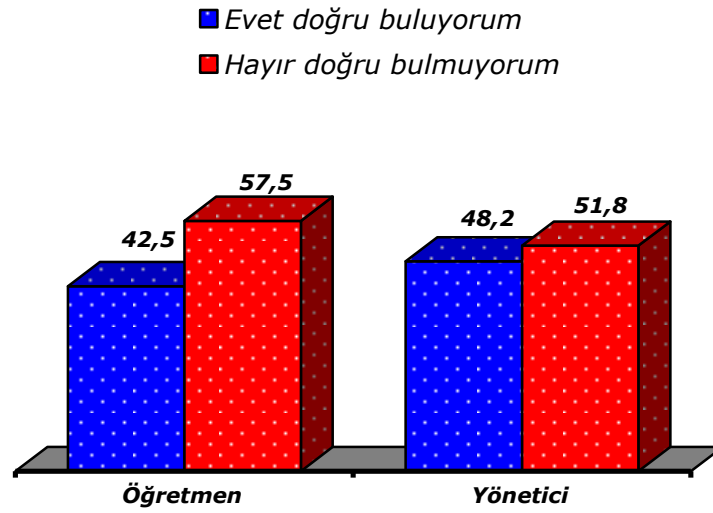
- ✓ *Erkek öğretmenler genel ortalamanın biraz daha üzerinde evet getirilmeli derken, yaş ortalamasının düşmesiyle öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli diyenlerin oranı da genel ortalamanın üzerine çıkmaktadır.*
- ✓ *Güneydoğu Anadolu bölgesinde çalışan öğretmenlerin %79,9'u öğretmenlere serbest kıyafet uygulamasının getirilmesi gerektiğini düşünmektedir.*
- ✓ *Türkiye genelinde velilerin %37,7'si öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesinden yana olurken, %62,3'ü getirilmemeli demiştir.*
- ✓ *Zorunlu kılık kıyafet uygulamasını yanlış bulan velilerin %75,6'sı öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi gerektiğini düşünmektedir.*
- ✓ *Erkek veliler genel ortalamanın biraz daha üzerinde evet getirilmeli derken, kadın velilerin %62,7'si hayır getirilmemeli demiştir.*
- ✓ *35 yaş ve altı genç velilerin %40,5'i evet getirilmeli demiştir.*
- ✓ *Eğitimin yükselmesiyle evet kılık kıyafet serbestliği olmalı diyenlerin oranı genel ortalamanın üzerine çıkmakta.*
- ✓ *Akdeniz bölgesinde yaşayan velilerin %73,4'ü, Doğudakilerin ise %81,1'i öğretmenlere kılık kıyafet serbestliğinin olmaması gerektiği görüşünde.*
- ✓ *Türkiye genelinde her 100 öğrenciden 49'u öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesinden yana.*
- ✓ *Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan her 100 öğrenciden 77'si öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi gerektiğini düşünmektedir.*
- ✓ *8. sınıf öğrencileri ise genel ortalamanın biraz daha üzerinde öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi kanaatinde (%53,2).*
- ✓ *Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli diyen öğrencilerin %33,8'i bunun öğrencilerin başarısını olumlu etkileyeceğini düşünmekte.*
- ✓ *Öğretmenlerin %62,4'ü, öğrencilerin %49,0'u, velilerin ise %37,7'si öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi kanaatindedir.*

3.10. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GETİRİLMELİ Mİ?

- ✓ *Türkiye genelinde öğretmenlerin %62,4'ü öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi gerektiğini düşünürken, %37,6'sı getirilmemesi gerektiğini söylemiştir. Yöneticilerin ise %58,3'ü öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesini isterken, %41,7'si resmi kıyafet zorunluluğunun olması gerektiğini düşünmektedir.*

Tablo 62:

	Öğretmen	Veli	Öğrenci
Evet, öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği gelmeli	62,4	37,7	49,0
Hayır, şimdiki gibi resmi kıyafet olmalı	37,6	62,3	51,0
Toplam	100,0	100,0	100,0

3.10.1. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GETİRİLMELİ Mİ? (ÖĞRETMENLER)

Zorunlu kılık kıyafet uygulamasını doğru buluyor mu?

Kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?

- ✓ Uygulanan zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış bulan öğretmenlerin %89,8'i kıyafet serbestliği getirilmesi gerektiğini düşünmektedir.

Tablo 63:

	Doğru	Yanlış	Toplam
Evet getirilmeli	24,3	89,8	62,4
Hayır getirilmemeli	75,7	10,2	37,6
Toplam	100,0	100,0	100,0

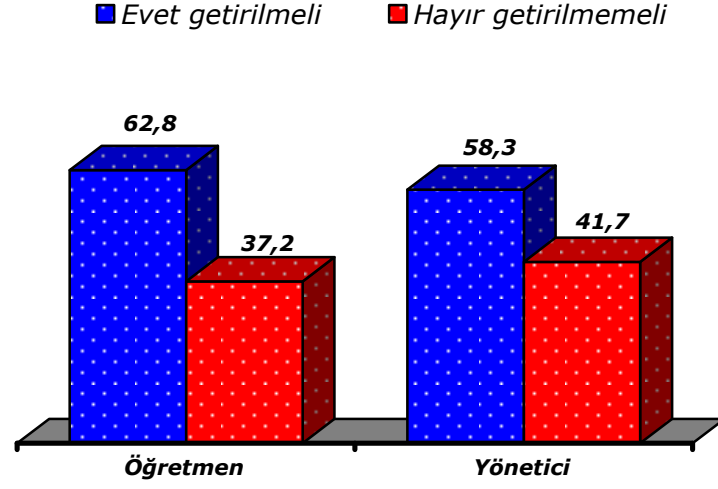
Unvan?

Kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?

- ✓ Yöneticilerin %58,3'ü öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesini isterken, %41,7'si resmi kıyafet olmalı demiştir.

Tablo 64:

	Öğretmen	Yönetici	Toplam
Evet getirilmeli	62,8	58,3	62,4
Hayır getirilmemeli	37,2	41,7	37,6
Toplam	100,0	100,0	100,0

Eğitim kademesi?

Kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?

- ✓ Öğretmenlere serbest kıyafet uygulamasının getirilmesini isteyenler genel ortalamanın üzerinde ortaokul ve lise öğretmenleridir.

Tablo 65:

	İlkokul	Ortaokul	Lise	Toplam
Evet getirilmeli	57,6	64,2	64,8	62,4
Hayır getirilmemeli	42,4	35,8	35,1	37,6
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Cinsiyet?

Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?

- ✓ Erkek öğretmenler genel ortalamanın biraz daha üzerinde evet getirilmeli demiştir.

Tablo 66:

	Kadın	Erkek	Toplam
Evet getirilmeli	61,9	62,9	62,4
Hayır getirilmemeli	38,1	37,1	37,6
Toplam	100,0	100,0	100,0

Yaş?**Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?**

- ✓ Yaşın gençleşmesiyle öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli diyenlerin oranı genel ortalamanın üzerinde çıkmakta.

Tablo 67:

	35 yaş ve altı	36-44	45 yaş ve üzeri	Toplam
Evet getirilmeli	66,5	64,6	53,3	62,4
Hayır getirilmemeli	33,5	35,4	46,7	37,6
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?**Bölge?**

- ✓ Güneydoğu Anadolu bölgesinde çalışan öğretmenlerin %79,9'u öğretmenlere serbest kıyafet uygulamasının getirilmesini istemektedir.

Tablo 68:

	Evet	Hayır	Toplam
Marmara	57,7	42,3	100,0
İç Anadolu	60,6	39,4	100,0
Akdeniz	65,8	34,2	100,0
Ege	62,1	37,9	100,0
Karadeniz	57,5	42,5	100,0
Doğu Anadolu	56,0	44,0	100,0
Güneydoğu	79,9	20,1	100,0
Toplam	62,4	37,6	100,0

3.10.2.ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GETİRİLMELİ Mİ? (VELİLER)**Doğru buluyor mu?****Kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?**

- ✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan velilerin %75,6'sı öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi gerektiğini düşünmektedir.

Tablo 69:

	Doğru	Yanlış	Toplam
Evet getirilmeli	8,7	75,6	37,7
Hayır getirilmemeli	91,3	24,4	62,3
Toplam	100,0	100,0	100,0

Cinsiyet?**Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?**

- ✓ Erkek veliler genel ortalamanın biraz daha üzerinde evet getirilmeli derken kadın velilerin %62,7'si hayır getirilmemeli demiştir.

Tablo 70:

	Kadın	Erkek	Toplam
Evet getirilmeli	37,3	38,2	37,7
Hayır getirilmemeli	62,7	61,8	62,3
Toplam	100,0	100,0	100,0

Yaş?**Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?**

- ✓ 35 yaş ve altı genç velilerin %40,5'i evet getirilmeli demiştir.

Tablo 71:

	35 yaş ve altı	36-42	43 yaş ve üzeri	Toplam
Evet getirilmeli	40,5	35,8	36,8	37,7
Hayır getirilmemeli	59,5	64,2	63,2	62,3
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Eğitim?**Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?**

- ✓ Eğitimin yükselmesiyle evet kılık kıyafet serbestliği olmalı diyenlerin oranı genel ortalamanın üzerine çıkmakta.

Tablo 72:

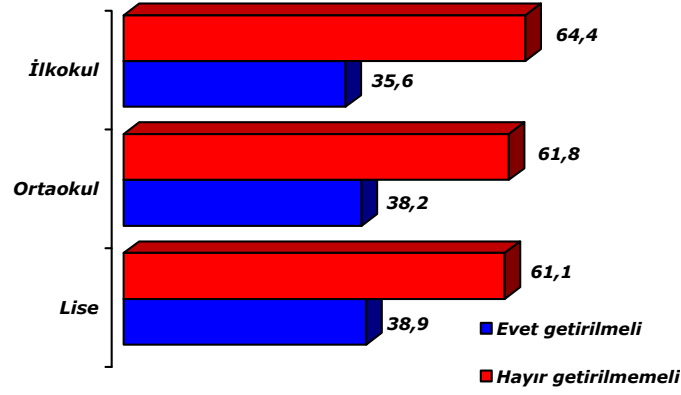
	-İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Toplam
Evet getirilmeli	33,5	37,9	37,5	43,3	37,7
Hayır getirilmemeli	66,5	62,1	62,5	56,7	62,3
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Çocuğunun okuduğu eğitim kademesi?**Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?**

- ✓ Çocuğunun okuduğu eğitim kademesi yükseldikçe evet serbest kıyafet uygulaması olmalı diyenlerin oranı genel ortalamanın biraz daha üzerine çıkmakta.

Tablo 73:

	İlkokul	Ortaokul	Lise	Toplam
Evet getirilmeli	35,6	38,2	38,9	37,7
Hayır getirilmemeli	64,4	61,8	61,1	62,3
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?**Bölge?**

- ✓ Akdeniz bölgesinde yaşayan velilerin %73,4'ü Doğudakilerin ise %81,1'i öğretmenlere kılık kıyafet serbestliğinin olmaması gerektiği görüşünde.

Tablo 74:

	Evet	Hayır	Toplam
Marmara	42,4	57,6	100,0
İç Anadolu	45,8	54,2	100,0
Akdeniz	26,6	73,4	100,0
Ege	45,8	54,2	100,0
Karadeniz	43,3	56,7	100,0
Doğu Anadolu	18,9	81,1	100,0
Güneydoğu	31,7	68,3	100,0
Toplam	37,7	62,3	100,0

3.10.3.ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GETİRİLMELİ Mİ? (ÖĞRENCİLER)

Doğru buluyor mu?

Kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?

- ✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan öğrencilerin %77,4'ü öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesi gerektiğini düşünmektedir.

Tablo 75:

	Doğru	Yanlış	Toplam
Evet	21,0	77,4	49,0
Hayır	79,0	22,6	51,0
Toplam	100,0	100,0	100,0

Kaçıncı sınıf?

Kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?

- ✓ 8. sınıf öğrencileri genel ortalamanın biraz daha üzerinde öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmesinden yana (%53,2).

Tablo 76:

	8. sınıf	Lise	Toplam
Evet	53,2	47,7	49,0
Hayır	46,8	52,3	51,0
Toplam	100,0	100,0	100,0

Öğrencinin cinsiyeti?

Kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?

- ✓ Erkek öğrencilerin %51,4'ü kıyafet serbestliği getirilmeli demiştir.

Tablo 77:

	Kız	Erkek	Toplam
Evet	46,6	51,4	49,0
Hayır	53,4	48,6	51,0
Toplam	100,0	100,0	100,0

Öğretmenlere serbest kıyafet uygulaması getirilmesinin öğrenci başarısına etkisi?**Kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?**

- ✓ Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli diyen öğrencilerin %33,8'i bunun öğrencilerin başarılarını olumlu etkileyeceğini düşünmekte.

Tablo 78:

	Olumlu etkiler	Olumsuz etkiler	Etkilemez	Toplam
Evet	33,8	0,0	66,2	100,0
Hayır	7,0	39,8	53,2	100,0
Toplam	17,6	18,0	64,4	100,0

3.11. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GELMESİ HALİNDE ÖĞRETMENLER BUNU SUİSTİMAL EDER Mİ?

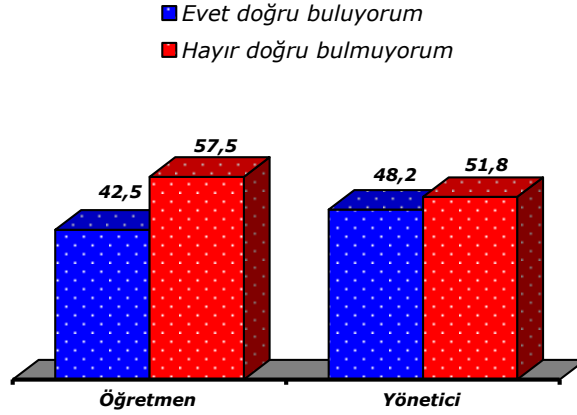
- ✓ Öğretmenlerin %47,8'i öğretmenlere kılık kıyafet serbestliğinin getirilmesi halinde bunu öğretmenlerin suistimal edeceklerini düşünmemektedir. Suistimal ederler diyenlerin oranı %35,6, fikri olmayanlar ise %16,6'dır.
- ✓ Uygulanan zorunlu yönetmeliği yanlış bulan öğretmenlerin %64,0'ü yönetmeliğin değişip kılık kıyafet serbestliğinin gelmesi halinde bunu öğretmenlerin suistimal etmeyeceğini düşünürken, zorunlu kılık kıyafet uygulamasını doğru bulan öğretmenlerin %56,4'ü serbest kıyafet uygulamasının suistimal edilebileceği görüşündedir.
- ✓ Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli diyen öğretmenlerin %67,7'si bunun öğretmenler tarafından suistimal edilmeyeceğini düşünürken, kıyafet serbestliğine onay vermeyen öğretmenlerin %64,4'ü böyle bir serbestlik durumunda bunu öğretmenlerin suistimal edeceği görüşünde.
- ✓ Velilerin %41,3'ü öğretmenlere kılık kıyafet serbestliğinin getirilmesi halinde bunu öğretmenlerin suistimal edeceklerini düşünmemektedir. Suistimal ederler diyenlerin oranı %35,1, fikri olmayanların oranı ise %23,7'dir.
- ✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan velilerin %59,9'u yönetmeliğin değişip kılık kıyafet serbestliğinin gelmesi halinde bunu öğretmenlerin suistimal etmeyeceğini düşünmekte.
- ✓ Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli diyen velilerin %71,7'si hayır etmezler derken, öğretmenlerde kılık kıyafet serbestliğine onay vermeyen velilerin %53,5'i böyle bir serbestlik durumunda bunu öğretmenlerin suistimal edeceği kanaatindeler.

3.11. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GELMESİ HALİNDE ÖĞRETMENLER BUNU SUİSTİMAL EDER Mİ?

✓ Öğretmenlerin %47,8'i kılık kıyafet serbestliğinin getirilmesi halinde öğretmenlerin bunu suistimal edeceklerini düşünmemektedir. Suistimal edilir diyenlerin oranı %35,6, fikri olmayanların oranı ise %16,6'dır.

Tablo 79:

	Öğretmen	Veli
Evet	35,6	35,1
Hayır	47,8	41,3
Fikri yok	16,6	23,7
Toplam	100,0	100,0

3.11.1. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GELMESİ HALİNDE ÖĞRETMENLER BUNU SUİSTİMAL EDER Mİ? (ÖĞRETMENLER)

Doğru buluyor mu?

Öğretmenler suistimal eder mi?

✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan öğretmenlerin %64,0'ü yönetmelik değişirse bunu öğretmenlerin suistimal etmeyeceğini düşünürken, yönetmeliği doğru bulan öğretmenlerin ise %56,4'ü serbest kıyafet uygulamasının suistimal edilebileceğini düşünmektedir.

Tablo 80:

	Doğru	Yanlış	Toplam
Evet	56,4	19,8	35,6
Hayır	26,3	64,0	47,8
Fikri yok	17,2	16,2	16,6
Toplam	100,0	100,0	100,0

Kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?**Öğretmenler suistimal eder mi?**

- ✓ Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli diyen öğretmenlerin %67,7'si bunu öğretmenlerin suistimal etmeyeceğini düşünürken, kıyafet serbestliğine onay vermeyen öğretmenlerin %64,4'ü böyle bir serbestlik durumunda bunu öğretmenlerin suistimal edeceği görüşünde.

Tablo 81:

	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Toplam</i>
Evet	18,4	64,4	35,6
Hayır	67,7	19,5	47,8
Fikri yok	13,9	16,1	16,6
Toplam	100,0	100,0	100,0

Cinsiyet?**Öğretmenler suistimal eder mi?**

- ✓ Erkek öğretmenler genel ortalamanın biraz daha üzerinde suistimal edilmeyeceği görüşünde.

Tablo 82:

	<i>Kadın</i>	<i>Erkek</i>	<i>Toplam</i>
Evet	37,2	34,0	35,6
Hayır	45,6	50,0	47,8
Fikri yok	17,2	16,0	16,6
Toplam	100,0	100,0	100,0

Yaş?**Öğretmenler suistimal eder mi?**

- ✓ Yaş ortalamasının düşmesiyle suistimal etmezler diyenlerin oranı genel ortalamanın üzerine çıkmakta.

Tablo 83:

	<i>35 yaş ve altı</i>	<i>36-44</i>	<i>45 yaş ve üzeri</i>	<i>Toplam</i>
Evet	32,3	31,8	45,3	35,6
Hayır	51,5	49,9	39,7	47,8
Fikri yok	16,2	18,3	15,0	16,6
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Öğretmenler suistimal eder mi?

Bölge?

Tablo 84:

	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Fikri yok</i>	<i>Toplam</i>
Marmara	28,5	55,1	16,4	100,0
İç Anadolu	43,2	41,3	15,5	100,0
Akdeniz	33,9	52,2	13,9	100,0
Ege	48,7	39,4	11,8	100,0
Karadeniz	32,0	38,9	29,0	100,0
Doğu Anadolu	47,3	38,5	14,2	100,0
Güneydoğu	20,7	62,3	17,0	100,0
Toplam	35,6	47,8	16,6	100,0

3.11.2. ÖĞRETMENLERE KILIK KIYAFET SERBESTLİĞİ GELMESİ HALİNDE ÖĞRETMENLER BUNU SUİSTİMAL EDER Mİ? (VELİLER)

Doğru buluyor mu?

Öğretmenler suistimal eder mi?

- ✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan velilerin %59,9'u yönetmeliğin değişik kılık kıyafet serbestliğinin gelmesi halinde bunu öğretmenlerin suistimal etmeyeceğini düşünmekte.

Tablo 85:

	<i>Doğru</i>	<i>Yanlış</i>	<i>Toplam</i>
Evet	50,3	16,3	35,1
Hayır	26,2	59,9	41,3
Fikri yok	23,5	23,9	23,7
Toplam	100,0	100,0	100,0

Kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?

Öğretmenler suistimal eder mi?

- ✓ Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli diyen velilerin %71,7'si bunu öğretmenlerin suistimal etmeyeceğini düşünürken, kıyafet serbestliğine onay vermeyen velilerin %53,5'i böyle bir serbestlik durumunda bunu velilerin suistimal edeceği görüşünde.

Tablo 86:

	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Toplam</i>
Evet	12,5	53,5	35,1
Hayır	71,7	25,4	41,3
Fikri yok	15,8	21,1	23,7
Toplam	100,0	100,0	100,0

Cinsiyet?**Öğretmenler suistimal eder mi?**

✓ *Erkek veliler genel ortalamanın biraz daha üzerinde suistimal edilmeyeceği görüşünde.*

Tablo 87:

	<i>Kadın</i>	<i>Erkek</i>	<i>Toplam</i>
Evet	35,0	35,1	35,1
Hayır	40,7	42,1	41,3
Fikri yok	24,2	22,8	23,7
Toplam	100,0	100,0	100,0

Yaş?**Öğretmenler suistimal eder mi?**

✓ *Yaşın gençleşmesiyle suistimal etmezler diyenlerin oranı genel ortalamanın üzerine çıkmakta.*

Tablo 88:

	<i>35 yaş ve altı</i>	<i>36-42</i>	<i>43 yaş ve üzeri</i>	<i>Toplam</i>
Evet	35,4	33,0	37,1	35,1
Hayır	43,4	43,3	36,9	41,3
Fikri yok	21,2	23,7	26,1	23,7
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Eğitim?**Öğretmenler suistimal eder mi?**

Tablo 89:

	<i>-İlkokul</i>	<i>Ortaokul</i>	<i>Lise</i>	<i>Üniversite</i>	<i>Toplam</i>
Evet	33,9	29,4	36,0	41,5	35,1
Hayır	36,3	44,9	42,1	41,9	41,3
Fikri yok	29,8	25,7	21,9	16,5	23,7
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

3.12. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞU ÖZGÜRLÜĞÜ KISITLAYICI MI?

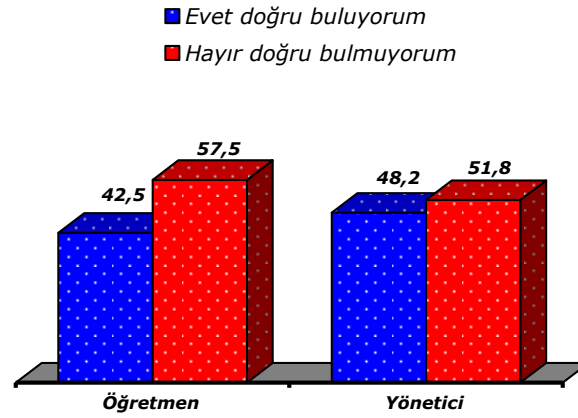
- ✓ Öğretmenlerin %54,7'si öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğunun özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu, %45,3'ü olmadığını düşünmektedir. Yöneticilerin ise %49,8'i hayır değil demiştir.
- ✓ Uygulanan zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış bulan öğretmenlerin %82,1'i bunun özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu da düşünmekte.
- ✓ İlkokul öğretmenlerinin %51,4'ü evet derken, bu oran ortaokul öğretmenlerinde %56,0'ya, lise öğretmenlerinde ise %56,3'e yükselmektedir.
- ✓ Velilerin %35,6'sı öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğunun özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu düşünürken, hayır diyenlerin oranı %64,4'tür.
- ✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan velilerin %65,5'i bunun özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu da düşünmekte.
- ✓ Öğrencilerin %47,0'si öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğunun özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu düşünürken, hayır diyenlerin oranı %53,0'tür.
- ✓ Öğretmenlere uygulanan zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış bulan öğrencilerin %67,2'si bunun özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu da düşünmekte.
- ✓ Özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu düşünüyorum diyenler genel ortalamanın biraz daha üzerinde 8. sınıf öğrencileri ile erkek öğrencilerdir. Erkek öğrencilerin %51,1'i evet derken, kız öğrencilerin %57,2'si hayır demiştir.

3.12. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞU ÖZGÜRLÜĞÜ KISITLAYICI MI?

- ✓ Öğretmenlerin %54,7'si öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğunun özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu düşünürken, bu oran velilerde %35,6 öğrencilerde ise %47,0'dir.

Tablo 90:

	Öğretmen	Veli	Öğrenci
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	54,7	35,6	47,0
Hayır değil	45,3	64,4	53,0
Toplam	100,0	100,0	100,0

3.12.1. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞU ÖZGÜRLÜĞÜ KISITLAYICI MI? (ÖĞRETMENLER)

Zorunlu kıyafet uygulamasını doğru buluyor mu?

Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?

- ✓ Uygulanan zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğini yanlış bulan öğretmenlerin %82,1'i bunun özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu da düşünmekte.

Tablo 91:

	Doğru	Yanlış	Toplam
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	18,2	82,1	54,7
Hayır değil	81,8	17,9	45,3
Toplam	100,0	100,0	100,0

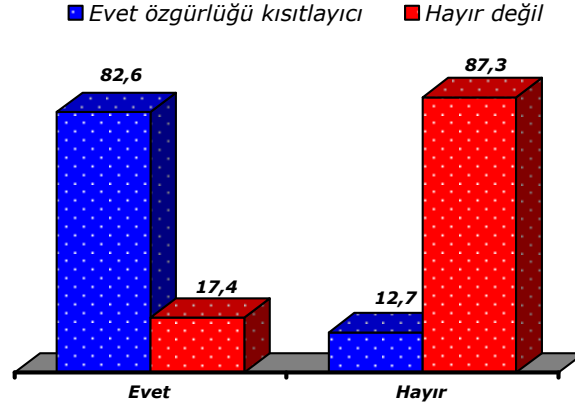
Serbest kıyafet olmalı mı?

Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?

- ✓ Öğretmenlere serbest kıyafet uygulaması getirilmeli diyen öğretmenlerin %82,6'sı zorunlu kıyafet uygulamasının özgürlüğü kısıtlayıcı olduğu kanaatinde.

Tablo 92:

	Evet	Hayır	Toplam
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	82,6	12,7	54,7
Hayır değil	17,4	87,3	45,3
Toplam	100,0	100,0	100,0

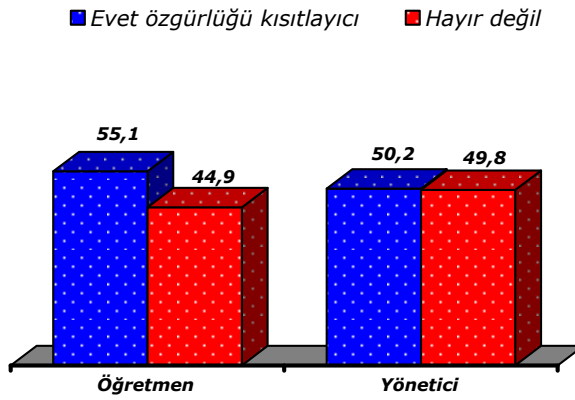
Unvan?

Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?

✓ Öğretmenlerin %55,1'i zorunlu kıyafet uygulamasının özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu düşünürken, yöneticilerin %49,8'i hayır değil demiştir.

Tablo 93:

	Öğretmen	Yönetici	Toplam
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	55,1	50,2	54,7
Hayır değil	44,9	49,8	45,3
Toplam	100,0	100,0	100,0

Eğitim kademesi?**Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?**

- ✓ İlkokul öğretmenlerinin %51,4'ü, ortaokul öğretmenlerinin %56,0'sı, lise öğretmenlerinin ise %56,3'ü Evet özgürlüğü kısıtlayıcı cevabı vermiştir.

Tablo 94:

	İlkokul	Ortaokul	Lise	Toplam
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	51,4	56,0	56,3	54,7
Hayır değil	48,6	44,0	43,7	45,3
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Cinsiyet?**Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?**

- ✓ Özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu düşünenler genel ortalamanın biraz daha üzerinde erkek öğretmenlerdir.

Tablo 95:

	Kadın	Erkek	Toplam
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	54,0	55,4	54,7
Hayır değil	46,0	44,6	45,3
Toplam	100,0	100,0	100,0

Yaş?**Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?**

- ✓ Yaşın gençleşmesiyle evet diyenlerin oranı genel ortalamanın üzerine çıkmakta.

Tablo 96:

	35 yaş ve altı	36-44	45 yaş ve üzeri	Toplam
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	59,9	54,2	47,4	54,7
Hayır değil	40,1	45,8	52,6	45,3
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?**Bölge?**

✓ Güneydoğudaki öğretmenlerin %72,2'si evet demiştir.

Tablo 97:

	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Toplam</i>
Marmara	49,8	50,2	100,0
İç Anadolu	50,8	49,2	100,0
Akdeniz	59,4	40,6	100,0
Ege	56,3	43,8	100,0
Karadeniz	46,4	53,6	100,0
Doğu Anadolu	53,4	46,6	100,0
Güneydoğu	72,2	27,8	100,0
Toplam	54,7	45,3	100,0

3.12.2. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞU ÖZGÜRLÜĞÜ KISITLAYICI MI? (VELİLER)

Doğru buluyor mu?**Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?**

✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan velilerin %65,5'i bunun özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu da düşünmekte.

Tablo 98:

	<i>Doğru</i>	<i>Yanlış</i>	<i>Toplam</i>
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	10,4	65,5	35,6
Hayır değil	59,6	34,5	64,4
Toplam	100,0	100,0	100,0

Serbest kıyafet olmalı mı?**Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?**

✓ Öğretmenlere serbest kıyafet uygulaması olmalı diyen velilerin %77,3'ü zorunlu kıyafet uygulamasının özgürlüğü kısıtlayıcı olduğu kanaatinde.

Tablo 99:

	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Toplam</i>
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	77,3	9,9	35,6
Hayır değil	22,7	90,1	64,4
Toplam	100,0	100,0	100,0

Cinsiyet?**Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?**

- ✓ Okullarda öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğinin özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu düşünenler genel ortalamanın biraz daha üzerinde erkeklerdir.

Tablo 100:

	Kadın	Erkek	Toplam
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	35,3	36,0	35,6
Hayır değil	64,7	64,0	64,4
Toplam	100,0	100,0	100,0

Yaş?**Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?**

- ✓ Yaşın yükselmesiyle hayır değil diyenlerin oranı genel ortalamanın üzerine çıkmakta.

Tablo 101:

	35 yaş ve altı	36-42	43 yaş ve üzeri	Toplam
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	37,3	35,2	34,3	35,6
Hayır değil	62,7	64,8	65,7	64,4
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Eğitim?**Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?**

- ✓ Üniversite mezunu eğitimli velilerin %38,4'ü evet demiştir.

Tablo 102:

	-İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Toplam
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	31,3	39,2	35,0	38,4	35,6
Hayır değil	68,8	60,8	65,0	61,6	64,4
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

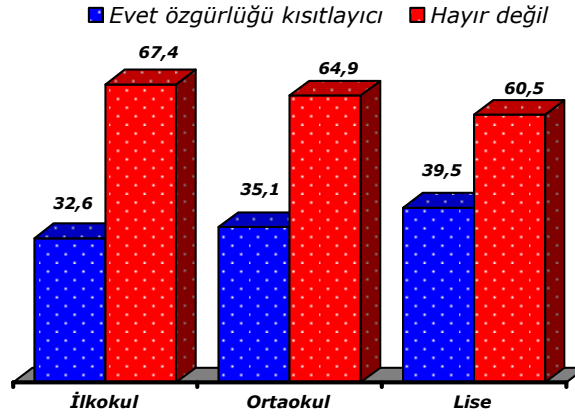
Çocuğunun okuduğu eğitim kademesi?

Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?

✓ İlkokul kademesinde okuyan çocuğu olduğunu söyleyen velilerin %67,4'ü öğretmenlere yönelik uygulamanın özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu düşünmemektedir.

Tablo 103:

	İlkokul	Ortaokul	Lise	Toplam
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	32,6	35,1	39,5	35,6
Hayır değil	67,4	64,9	60,5	64,4
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?

Bölge?

✓ Evet diyenler ağırlıklı olarak Karadeniz bölgesi velileridir.

Tablo 104:

	Evet	Hayır	Toplam
Marmara	40,9	59,1	100,0
İç Anadolu	39,1	60,9	100,0
Akdeniz	27,1	72,9	100,0
Ege	35,2	64,8	100,0
Karadeniz	43,0	57,0	100,0
Doğu Anadolu	22,1	77,9	100,0
Güneydoğu	31,4	68,6	100,0
Toplam	35,6	64,4	100,0

3.12.3. ÖĞRETMENLERE UYGULANAN KILIK KIYAFET ZORUNLULUĞU ÖZGÜRLÜĞÜ KISITLAYICI MI? (ÖĞRENCİLER)

Doğru buluyor mu?

Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?

- ✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan öğrencilerin %67,2'si bunun özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu da düşünmekte.

Tablo 105:

	Doğru	Yanlış	Toplam
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	25,2	67,2	47,0
Hayır değil	74,8	32,8	53,0
Toplam	100,0	100,0	100,0

Serbest kıyafet olmalı mı?

Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?

- ✓ Öğretmenlere serbest kıyafet uygulaması olmalı diyen öğrencilerin %73,9'u zorunlu kıyafet uygulamasının özgürlüğü kısıtlayıcı olduğu görüşünde.

Tablo 106:

	Evet	Hayır	Toplam
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	73,9	22,8	47,0
Hayır değil	26,1	77,2	53,0
Toplam	100,0	100,0	100,0

Kaçıncı sınıf?

Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?

- ✓ 8. sınıf öğrencileri genel ortalamanın biraz daha üzerinde özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu düşünmekte.

Tablo 107:

	8. sınıf	Lise	Toplam
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	47,6	46,8	47,0
Hayır değil	52,4	53,2	53,0
Toplam	100,0	100,0	100,0

Öğrencinin cinsiyeti?**Özgürlüğü kısıtlayıcı mı?**

- ✓ Öğürlüğü kısıtlayıcı olduğunu düşünüyorum diyenler genel ortalamasının biraz daha üzerinde erkek öğrencilerdir. Erkek öğrencilerin %51,1'i Evet derken, kız öğrencilerin %57,2'si hayır demıştır.

Tablo 108:

	Kız	Erkek	Toplam
Evet özgürlüğü kısıtlayıcı	42,8	51,1	47,0
Hayır değil	57,2	48,9	53,0
Toplam	100,0	100,0	100,0

3.13. ZORUNLU KILIK KIYAFET UYGULAMASININ TEMEL HAK VE HÜRRİYETLER AÇISINDAN HAK İHLALİ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MU?

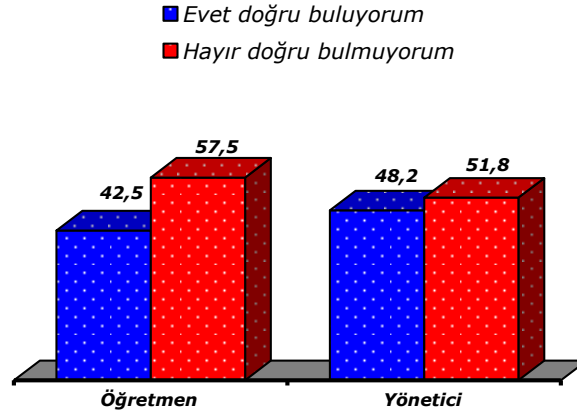
- ✓ Öğretmenlerin %48,2'si öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğinin temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğunu düşünmektedirler. Hayır diyenlerin oranı ise %51,8'dir.
- ✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan öğretmenlerin %71,1'i bunun hak ihlali olduğunu da düşünmekte.
- ✓ Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli diyen öğretmenlerin %73,3'ü zorunlu uygulamanın hak ihlali olduğu görüşündedir.
- ✓ Öğretmenlere uygulanan zorunlu kılık kıyafet yönetmeliğinin temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğunu düşünen velilerin oranı %30,7'dir. Hayır diyenlerin oranı ise %69,3'tür.
- ✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan velilerin %55,2'si bunun hak ihlali olduğunu da düşünmekte.
- ✓ Öğretmenlerin %48,2'si öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğinin temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğunu düşünmektedirler. Hayır diyenlerin oranı ise %51,8'dir.

3.13. ZORUNLU KILIK KIYAFET UYGULAMASININ TEMEL HAK VE HÜRRİYETLER AÇISINDAN HAK İHLALİ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MU?

- ✓ Öğretmenlerin %48,2'si öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğinin temel hak ve hürriyetler açısından hak ihlali olduğunu düşünmektedirler. Hayır diyenlerin oranı ise %51,8'dir.

Tablo 109:

	Öğretmen	Veli
Evet düşünüyorum	48,2	30,7
Hayır düşünmüyorum	51,8	69,3
Toplam	100,0	100,0

3.13.1. ZORUNLU KILIK KIYAFET UYGULAMASININ TEMEL HAK VE HÜRRİYETLER AÇISINDAN HAK İHLALİ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MU? (ÖĞRETMENLER)

Yönetmeliği doğru buluyor mu?

Hak ihlali olduğunu düşünüyor mu?

✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan öğretmenlerin %71,1'i bunun hak ihlali olduğunu da düşünmekte.

Tablo 110:

	Doğru	Yanlış	Toplam
Evet düşünüyorum	17,3	71,1	48,2
Hayır düşünmüyorum	82,7	28,9	51,8
Toplam	100,0	100,0	100,0

Kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?

Hak ihlali olduğunu düşünüyor mu?

✓ Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli diyen öğretmenlerin %73,3'ü zorunlu uygulamanın hak ihlali olduğu görüşündedir.

Tablo 111:

	Evet	Hayır	Toplam
Evet düşünüyorum	73,3	9,5	48,2
Hayır düşünmüyorum	26,7	90,5	51,8
Toplam	100,0	100,0	100,0

Unvan?**Hak ihlali olduğunu düşünüyor mu?**

✓ Yöneticilerin %54,0'ü hayır demiştir.

Tablo 112:

	Öğretmen	Yönetici	Toplam
Evet düşünüyorum	48,4	46,0	48,2
Hayır düşünmüyorum	51,6	54,0	51,8
Toplam	100,0	100,0	100,0

Cinsiyet?**Hak ihlali olduğunu düşünüyor mu?**

✓ Okullarda öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğinin hak ihlali olduğunu düşünenler genel ortalamanın biraz daha üzerinde erkeklerdir.

Tablo 113:

	Kadın	Erkek	Toplam
Evet düşünüyorum	46,3	50,0	48,2
Hayır düşünmüyorum	53,7	50,0	51,8
Toplam	100,0	100,0	100,0

Yaş?**Hak ihlali olduğunu düşünüyor mu?**

✓ Yaşın yükselmesiyle hayır diyenlerin oranı genel ortalamanın üzerine çıkmakta.

Tablo 114:

	35 yaş ve altı	36-44	45 yaş ve üzeri	Toplam
Evet düşünüyorum	50,8	49,4	42,8	48,2
Hayır düşünmüyorum	49,2	50,6	57,2	51,8
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Hak ihlali olduğunu düşünüyor mu?**Bölge?****Tablo 115:**

	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Toplam</i>
Marmara	39,6	60,4	100,0
İç Anadolu	44,1	55,9	100,0
Akdeniz	55,6	44,4	100,0
Ege	50,6	49,4	100,0
Karadeniz	43,1	56,9	100,0
Doğu Anadolu	44,9	55,1	100,0
Güneydoğu	68,2	31,8	100,0
Toplam	48,2	51,8	100,0

3.13.2. ZORUNLU KILIK KIYAFET UYGULAMASININ TEMEL HAK VE HÜRRİYETLER AÇISINDAN HAK İHLALİ OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYOR MU? (VELİLER)

Yönetmeliği doğru buluyor mu?**Hak ihlali olduğunu düşünüyor mu?**

✓ Uygulanan yönetmeliği yanlış bulan velilerin %55,2'si bunun hak ihlali olduğunu da düşünmekte.

Tablo 116:

	<i>Doğru</i>	<i>Yanlış</i>	<i>Toplam</i>
Evet düşünüyorum	10,8	55,2	30,7
Hayır düşünmüyorum	89,2	44,8	69,3
Toplam	100,0	100,0	100,0

Kılık kıyafet serbestliği getirilmeli mi?**Hak ihlali olduğunu düşünüyor mu?**

✓ Öğretmenlere kılık kıyafet serbestliği getirilmeli diyen velilerin %68,5'i zorunlu uygulamanın hak ihlali olduğu görüşündedir.

Tablo 117:

	<i>Evet</i>	<i>Hayır</i>	<i>Toplam</i>
Evet düşünüyorum	68,5	7,9	30,7
Hayır düşünmüyorum	31,5	92,1	69,3
Toplam	100,0	100,0	100,0

Cinsiyet?**Hak ihlali olduğunu düşünüyor mu?**

- ✓ Okullarda öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet yönetmeliğinin hak ihlali olduğunu düşünenler genel ortalamanın biraz daha üzerinde kadınlardır.

Tablo 118:

	Kadın	Erkek	Toplam
Evet düşünüyorum	30,9	30,4	30,7
Hayır düşünmüyorum	69,1	69,6	69,3
Toplam	100,0	100,0	100,0

Yaş?**Hak ihlali olduğunu düşünüyor mu?**

- ✓ Yaşın yükselmesiyle hayır diyenlerin oranı genel ortalamanın üzerine çıkmakta.

Tablo 119:

	35 yaş ve altı	36-42	43 yaş ve üzeri	Toplam
Evet düşünüyorum	32,5	32,8	26,5	30,7
Hayır düşünmüyorum	67,5	67,2	73,5	69,3
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0

Eğitim?**Hak ihlali olduğunu düşünüyor mu?**

- ✓ Üniversite mezunu eğitimli velilerin %34,6'sı evet demiştir.

Tablo 120:

	-İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Toplam
Evet düşünüyorum	25,3	34,3	30,5	34,6	30,7
Hayır düşünmüyorum	74,7	65,7	69,5	65,4	69,3
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

3.14. DEMOGRAFİK YAPI

3.14.1. GÖRÜŞÜLEN ÖĞRETMENLERİN DEMOGRAFİSİ

Tablo 121:

	<i>Toplam</i> %
Cinsiyet;	
Kadın	48,8
Erkek	51,2
Yaş;	
35 yaş ve altı	39,8
36 – 44 yaş	33,9
45 yaş ve üzeri	26,3
Ortalama yaş	38,67
Ünvan;	
Öğretmen	91,6
Yönetici	8,4
İl;	
İstanbul	12,8
Ankara	6,3
İzmir	4,6
Hatay	4,5
Samsun	4,2
Trabzon	3,9
Denizli	3,9
Erzurum	3,7
Van	3,4
Gaziantep	3,3
Konya	3,3
Manisa	3,3
Bursa	3,2
Diyarbakır	3,2
Adana	2,9
Malatya	2,8
Şanlıurfa	2,7
Antalya	2,7
Mardin	2,5
Mersin	2,5

Niğde	2,4
Balıkesir	2,3
Kocaeli	2,1
Çankırı	2,0
Kayseri	1,9
Eskişehir	1,8
Edirne	1,8
Sakarya	1,7
Zonguldak	1,6
Isparta	1,5
Kastamonu	1,3
Toplam	100,0

3.14.2. GÖRÜŞÜLEN VELİLERİN DEMOGRAFİSİ

Tablo 122:

	Toplam %
Cinsiyet;	
Kadın	61,5
Erkek	38,5
Yaş;	
35 yaş ve altı	31,7
36 – 43 yaş	36,2
44 yaş ve üzeri	32,1
Ortalama yaş	39,59
Eğitim;	
Okur-Yazar değil	2,4
Diplomasız okur-yazar	2,6
İlkokul mezunu	18,8
Ortaokul mezunu	20,7
Lise mezunu	38,9
Üniversite mezunu	14,9
Yüksek Lisans/Doktora	1,7
İl;	
İstanbul	17,1
Ankara	6,5

Hatay	4,5
İzmir	4,2
Kocaeli	3,9
Trabzon	3,7
Samsun	3,7
Diyarbakır	3,4
Gaziantep	3,4
Erzurum	3,3
Bursa	3,2
Denizli	3,1
Van	3,1
Konya	3,0
Adana	3,0
Manisa	2,9
Şanlıurfa	2,9
Antalya	2,6
Mersin	2,6
Mardin	2,4
Malatya	2,3
Niğde	1,9
Edirne	1,8
Kayseri	1,7
Balıkesir	1,7
Sakarya	1,7
Eskişehir	1,7
Çankırı	1,5
Zonguldak	1,2
Isparta	1,1
Kastamonu	1,1
Toplam	100,0

3.14.3. GÖRÜŞÜLEN ÖĞRENCİLERİN DEMOGRAFİSİ

Tablo 123:

	<i>Toplam</i> %
Cinsiyet;	
Kız	50,0
Erkek	50,0
Sınıf;	
8. sınıf	22,2
Lise	77,8
İl;	
İstanbul	16,9
Ankara	5,5
Hatay	4,7
Trabzon	3,9
İzmir	3,9
Gaziantep	3,8
Samsun	3,8
Diyarbakır	3,5
Erzurum	3,5
Bursa	3,5
Van	3,4
Denizli	3,3
Şanlıurfa	3,0
Konya	3,0
Adana	2,9
Manisa	2,8
Mardin	2,6
Antalya	2,6
Malatya	2,6
Mersin	2,4
Kocaeli	2,2
Niğde	2,0
Kayseri	1,8
Balıkesir	1,8
Sakarya	1,8
Edirne	1,8
Eskişehir	1,7
Çankırı	1,7
Zonguldak	1,3
Isparta	1,2
Kastamonu	1,1
Toplam	100,0

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

SONUÇ

- ✓ Öğretmenlere “Milli Eğitim Bakanlığı tarafından uygulanan kılık kıyafet zorunluluğunu doğru buluyor musunuz?” diye sorduğumuzda, her 100 öğretmenin 58’i, yönetici kademesindeki her 100 öğretmenin 52’si kılık kıyafet yönetmeliğini doğru bulmamaktadır.
 - ✓ Öğretmenlere yönelik zorunlu kılık kıyafet uygulaması her eğitim kademesindeki öğretmenler tarafından %50’nin üzerinde kabul görmemektedir. İlkokul öğretmenlerinin %56,0’sı, ortaokul öğretmenlerinin %55,8’i, lise öğretmenlerinin ise %59,0’u uygulamayı doğru bulmamaktadır.
 - ✓ Her 100 erkek öğretmenden 59’u, kadın öğretmenlerin 55’i uygulamayı doğru bulmamaktadır.
 - ✓ Öğretmenlerin %30,6’sı serbest kıyafet uygulamasının öğretmenlerin kendine olan güvenini getireceği düşüncesidir. Bunu %22,9 ile derslere konsantrasyonun, %20,9 ile motivasyonun, %11,4 ile ders başarısının artacağı düşüncesi takip etmektedir.
 - ✓ Ayrıca öğretmenlerin %34,8’i yürürlükte olan kılık kıyafet uygulamasının iklim ve mevsim şartlarına uygun giyinmeye imkân sağlamadığını da ifade etmiştir.
 - ✓ Öğretmenlerin %26,1’i, Öğrencilerin %17,6’sı, velilerin ise %16,0’sı öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğunun kaldırılmasının öğrencinin başarısını Olumlu etkileyeceği görüşündedir.
 - ✓ Öğrencilerin %23,5’i Öğretmeninin serbest kıyafet giymesi durumunda öğretmeni ile iletişiminin daha da artacağı düşüncesindedir.
- Öğretmenlerin %62,4’ü kılık kıyafet serbestisi istiyor!
- ✓ Türkiye genelinde öğretmenlerin %62,4’ü, yönetici kademesindeki öğretmenlerin ise %58,3’ü serbest kıyafet istiyor.
 - ✓ Serbest kıyafet uygulaması genç ve eğitimli veliler ile genç öğretmenler tarafından daha fazla kabul görmekte.
 - ✓ 25 yaşın altındaki öğretmenlerin %66,3’ü, 26 – 44 yaş arası öğretmenlerin ise %64,6’sı serbest kıyafet istiyor.
 - ✓ Fikrim yok diyenleri dikkate almadığımızda Öğretmenlerin %57,3’ü, velilerin %54,1’i öğretmenlere uygulanan zorunlu kılık kıyafet serbestliğinin kaldırılması halinde öğretmenlerin bunu suistimal etmeyeceklerini düşünmektedir.
 - ✓ Öğretmenlerin %54,7’si öğretmenlere uygulanan kılık kıyafet zorunluluğunun özgürlüğü kısıtlayıcı olduğunu düşünürken, velilerin %35,6, öğrencilerin ise %47,0’si de öğretmenin özgürlüğünü kısıtlıyor demıştır.
 - ✓ “Bu bir hak ihlali mi” sorusuna da benzer oranlarda cevaplar verilmiştir.

ÖNERİLER

Temmuz 2013'ten itibaren, "Öğrenciler, okul, sınıf ve şubelerde tek tip kıyafet giymeye zorlanamaz" maddesi ile birlikte, öğrencilerin okul forması giyme zorunluluğu ortadan kaldırılmış ve tercih hakkı velilere bırakılmıştır. Öğrencilerin tek tip kıyafet giymeye zorlanmadığı bir eğitim sisteminde, öğretmenlerin zorunlu kıyafet giymeye mecbur edilmesi, öğretmenlik mesleğinin mensuplarına ve onların tercihlerine güvenilmediğinin, aynı zamanda saygı duyulmadığının bir ifadesi olarak kabul etmek lazımdır. Kendine yakışanı giyebilme özgürlüğüne sahip bir öğretmenin öz güveni, şüphesiz daha yüksek olacaktır.

Öğretmene kravat ve ceket giydirmek, "kulak ortasından aşağıda favori" bıraktırmamak, sakalı yasaklamak, "uzunluğu üst dudak boyunu geçemeyecek bıyık" standardı getirmek; öğretmenin mesleki yeterliliğine, verimliliğine, saygınlığına, motivasyonuna olumlu bir etkisi ve katkısı yoktur ve 12 Eylül militarizminin, mutlak itaatçi askeri mantığın bize bıraktığı işlevsiz bir hatıradır. Bunun yanında öğretmenlerden talep edilen bu mükellefiyetlerin; hizmet standartlarının yükseltilmesi, kamu yararı, kamu hizmetlerinden memnuniyet ve kamu hizmetinin kalitesinin artmasına ve azalmasına doğrudan veya dolaylı bir etkisi olmamıştır.

Erkek kamu personelinin takım elbisesiz, kravatsız görev yapması ya da uzun saçlı, sakallı halde çalışmasının, kamu hizmeti üzerinde bir risk oluşturmayacağı gibi hizmetten faydalanan birey ve vatandaş yönüyle de hizmete erişim ve hizmetten yararlanma noktasında zorluk oluşturacak bir içeriğe sahip değildir. Kamu görevlileri ile aynı ortamda çalışan kamu işçileri ya da taşeron firma elemanları, kamu hizmetinin sunumu sürecinde serbest kıyafetle görev yapmaktadırlar. Bunun yanında memur statüsünde çalışan mühendis, hizmet binasında zorunlu kılık kıyafet uygulamasına tabi olurken, aynı yerde işçi pozisyonunda görev yapan mühendis kravatsız, takım elbisesiz bir halde görevini yürütmektedir. Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin uygulamalarının bize gösterdiği gerçek; kılık ve kıyafet özgürlüğünün veya kılık ve kıyafetin daha esnek kurallara bağlanmasının kamu hizmetinin sunumunda bir risk oluşturmadığıdır.

Tek tip kılık ve kıyafeti savunanların en önemli gerekçesi, zorunlu kılık ve kıyafet uygulamasının "aynılaştırıcı ve eşitleyici" bir güce sahip olduğu ön kabulü ve varsayımdır. Türk eğitim sisteminin, eşitsizlikleri derinleştiren yapısı ve uygulamaları ortadayken; güvensizlik üzerine kurulu, şekilci ve tek tipleştirici politikalarla eğitimcileri araçsallaştırmak sağlıklı bir anlayış değildir. Zorunlu kıyafetle öğretmene, dolaylı olarak "yetişkin" olmayan öğrenci muamelesi yapılması, mesleğin statüsüne zarar vermektedir. Zorunlu kılık ve kıyafet uygulaması, pedagojik bir ihtiyaçtan ziyade, ideolojik bir dayatmanın ürünü olduğu bilinmektedir.

Laikliğin kalesi Fransa dışındaki, Avrupa Birliği'ne üye, başta Almanya, İngiltere, İtalya ve İspanya olmak üzere, diğer 27 ülkede devlet memurları için herhangi bir kılık ve kıyafet zorunluluğu ya da yasağı bulunmamaktadır. Bu konuda büyük ölçüde bir serbestlik gözlemlenmektedir. Hele hele memurun dış görünüşüyle ilgili bu denli ayrıntılı, sınırlayıcı düzenleme yapan, insan haklarına ve hukukun üstünlüğüne yaslanan demokratik bir ülke dünyada yoktur.

Modernleşme tarihimizle yaşıt olan kılık ve kıyafet alanına yapılan müdahalelerin, özellikle askeri darbeler ve muhtıralar eliyle günümüze kadar uzanan iki yüzyıllık uzun bir yolculuğu vardır. Modern ulus devletin kuruluşundan itibaren dozu giderek artan gerilimli bir süreç yaşanmıştır. Kadın ve erkek bedenine yönelik yaşanan yoğun müdahaleler arasında, özellikle “Şapka Devrimi” örneği ibret vericidir. Kimin nasıl giyineceği veya neyi giyemeyeceği hususundaki uygulamalar, yasal zorbalık düzeyine kadar vardırılmıştır. Yaşananların kökeninde, İttihat ve Terakki’nin ulusçuluk anlayışı ile Fransa’dan alınan dışlayıcı, ötekileştirici, yasakçı, radikal laikliğin menfi etkisi vardır.

Toplam 6 bin 55 kişiyle gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre, Türkiye genelinde öğretmenlerin yüzde 62,8’i, yönetici kademesindeki öğretmenlerin yüzde 58,3’ü öğretmenlere kılık ve kıyafet serbestliği getirilmesi gerektiğini; ‘fikrim yok’ diyenler dikkate alınmadığında, öğretmenlerin yüzde 57,3’ü, velilerin yüzde 54,1’i, kılık ve kıyafet serbestliğinin getirilmesi halinde öğretmenlerin bunu suistimal etmeyeceğini ifade etmişlerdir.

Serbest kıyafet uygulamasının gelmesiyle; eğitim-öğretim ortamında farklılıklara karşı hoşgörü kültürü gelişir, demokratik iklim yaşam alanı bulur, öğretmenlerde öz güven duygusu artar, öğretmen ile öğrenci arasındaki “resmiyet” zinciri kırılır ve öğrencilerin öğretmenleri ile iletişimi kolaylaşır. Ayrıca serbest kıyafet sayesinde iklim, mevsim ve sağlık şartlarına uygun giyinme imkânına kavuşulur.

Kılık ve kıyafet zorunluluğu getiren mevcut mevzuat, Anayasa’ya, Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelere ve evrensel hukuk normlarına aykırı olup çoğulcu demokrasiye geçmek yönünde çaba harcayan ve Avrupa Birliği üyesi ülke vatandaşlarının sahip olduğu temel hak ve özgürlük standartlarını kendi vatandaşına uygulamayı arzulayan Türkiye’nin hedefleriyle uyuşmamaktadır. Kısaca, tek tip kıyafet dayatması; totaliter, otoriter, despotik rejimlerce, geçmişte uygulanmış bir insan hakkı ihhalidir.

Esas itibarıyla, Anayasa’nın 13. maddesine göre, “Temel hak ve hürriyetler ancak kanunla sınırlanabilir.” Bu şekilde temel hak ve hürriyetlere yürütme organının müdahale etmesi önlenmiş olur, yani tüzük veya yönetmelik ile temel hak ve hürriyetlere sınırlama getirilemez. Kılık ve kıyafet ile ilgili düzenleme bir yönetmelikten ibarettir. Anayasa’da yer alan “çalışma hak ve hürriyeti” kanuni bir düzenlemeye dayandırılmaksızın onlarca yıldan bu yana sınırlandırılmaktadır. Konu kılık ve kıyafet olunca, sorun kamu görevlilerini hatta hukuk normlarını aşarak, Türk modernleşme ve çağdaşlaşma tarihinin ve “halka rağmen halk için” ideolojisinin kör alanına girmektedir.

Ülkemiz, 27 Mayıs 1960’tan bu yana iki darbe, üç de muhtıra yaşamıştır. Kamuda çalışanlara, kılık ve kıyafet bahanesiyle zulümlerin uygulandığı 28 Şubat süreci veya diğer adıyla 28 Şubat postmodern darbesinin hatıraları hâlâ hafızalardadır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na göre, “Belirlenen kılık kıyafet hükümlerine uymamak” fiilinin cezası sadece ve sadece “Uyarma” iken, başörtüsü takan memurlar, “İdeolojik veya siyasi amaçlarla kurumların huzur, sükûn ve çalışma düzenini” bozmak fiilini gerçekleştirmiş sayılarak haklarında haksız, hukuksuz ve insafsızca, “Devlet memurluğundan çıkarma cezası” uygulanmıştır. Bu kararların, hukuki olmaktan ziyade, dönemin şartlarına uygun siyasi kararlar olduğu bugünden daha net görülmektedir. Tüm bu acıların kök sebebi ve dayanağı olan yönetmelik ise hâlâ yürürlükte.

“Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin Kılık ve Kıyafetlerine Dair Yönetmelik”, Bakanlar Kurulu tarafından yürütülen bir düzenlemedir. Bakanlar Kurulu, bahse konu yönetmeliğin 5. maddesinde yer alan, “kılık ve kıyafette uyulacak hususları” yeniden düzenleyerek, zorunluluğu ve dayatmayı değil, özgürlüğü esas alan bir felsefeyle bu sorunu çözmelidir. Öğretmenlerimiz, toplumun ahlaki değerlerine, sundukları kamu hizmetinin saygınlığına gölge düşürmeyecek nitelikteki kılık ve kıyafetle görev yapabilecek erdeme sahiptir. Bunda kimsenin şüphesi olmamalıdır.

MEMUR-SEN KONFEDERASYONU
EĞİTİM-BİR-SEN
EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI

Oğuzlar Mahallesi Av. Özdemir Özok Sokak No: 5 Balgat/ANKARA
Tel: (0312) 231 23 06 / Faks: (0312) 230 65 28

www.egitimbirsen.org.tr

facebook.com/egitimbirsen

twitter.com/egitimbirsen